

Brussell, 24 ta' Frar 2026
(OR. en)

6659/26

MI 175
COMPET 231

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	20 ta' Frar 2026
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2026) 86 final
Suġġett:	RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2005/36/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Settembru 2005 dwar ir-rikonossiment ta' kwalifiki professjonali

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż id-dokument COM(2026) 86 final.

Mehmuż: COM(2026) 86 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 20.2.2026
COM(2026) 86 final

**RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-
KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2005/36/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill
tas-7 ta' Settembru 2005 dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali**

{SWD(2026) 64 final}

WERREJ

1. Il-kuntest tal-politika: mobbiltà tal-forza tax-xogħol u tal-ħiliet f'kuntest ta' nuqqasijiet.	5
2. Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professjonali tipprovdi appoġġ kruċjali għall-mobbiltà fis-Suq Uniku.....	7
3. Esperjenza ġenerali tal-utenti	12
3.1. Disponibbiltà u skambju ta' informazzjoni.....	12
3.2. Sistemi ta' rikonoxximent	14
3.2.1. Is-sistema ġenerali ta' rikonoxximent	14
3.2.2. Rikonoxximent awtomatiku ibbażat fuq l-esperjenza professjonali	16
3.2.3. Rikonoxximent awtomatiku bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ	17
4. Il-fiduċja reċiproka u l-kooperazzjoni amministrattiva huma essenzjali għall-funzjonament tal-qafas regolatorju	21
4.1. Notifiki.....	21
4.2. Il-mekkanizmu ta' twissija	22
4.3. Aġġornamenti għas-sistema ta' rikonoxximent awtomatiku bbażata fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ	24
5. Digitalizzazzjoni.....	26
6. Konkluzjonijiet.....	28

Il-funzjonament effettiv tas-suq uniku jiddependi mil-libertà ta' professjonisti kwalifikati fost is-setturi u l-livelli ta' kompetenza kollha li jiċċaqalqu u jaħdmu kull fejn ikunu meħtieġa l-ħiliet tagħhom. Il-kompetittività Ewropea tiddependi mis-saħħa u mill-kompletezza tas-suq uniku, li jibqa' l-mutur ekonomiku ewlieni tal-UE. Madankollu, suq verament integrat ma jistax jiffunzjona b'mod effettiv mingħajr ma jiġu abilitati l-mobbiltà tan-nies u ċ-ċirkolazzjoni libera tal-ħiliet. Għalhekk, fil-kuntest tal-Linji Gwida Politici tagħha, il-President von der Leyen ħabbret li l-Kummissjoni se tressaq inizjattiva dwar it-trasferibbiltà tal-ħiliet biex jiġi żgurat li ħila miksuba f'pajjiż wieħed tkun rikonoxxuta f'pajjiż ieħor. L-istrateġija tal-2025 għas-suq uniku tenfasizza wkoll l-importanza tal-mobbiltà professjonali u tidentifika r-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali bħala wieħed mill-aktar ostakli sinifikanti għall-moviment liberu tas-servizzi u tal-ħaddiema madwar l-UE. Il-kapaċità tal-professjonisti li jiċċaqalqu u jkollhom il-kwalifiki tagħhom rikonoxxuti b'mod transfruntier hija essenzjali għalihom biex jirnexxu, għall-kumpaniji biex jaċċessaw it-talent li jeħtieġu, biex tinfirex l-innovazzjoni, u biex tizzied il-produttività.

Ir-rikonoxximent formali tal-kwalifiki mill-awtoritajiet kompetenti ta' Stat Membru jkun meħtieġ biss meta l-aċċess għall-professjoni jkun regolat¹ f'dak il-pajjiż. Ir-regolamentazzjoni tal-professjonijiet tibqa' l-kompetenza tal-Istati Membri f'konformità mad-dritt tal-UE u fi ħdan il-limiti tiegħu, inklużi l-prinċipji tan-nondiskriminazzjoni u tal-proporzjonalità. Bħalissa, aktar minn 5 700 professjoni huma regolati fl-Istati Membri tal-UE², b'varjazzjonijiet konsiderevoli bejniethom. Skont l-aħħar stimi disponibbli, madwar 22 % ta' dawk impjegati fl-UE jaħdmu fi professjoni regolata³. Regolamentazzjoni ġustifikata u proporzjonata jista' jkollha rwol importanti fil-protezzjoni tal-oġġettivi tal-ordni pubbliku, fil-protezzjoni tal-konsumaturi u fil-iżgurar tas-sikurezza tal-pubbliku, u fis-salvagwardja tal-protezzjoni tal-konsumatur, fis-sigurtà pubblika u fil-protezzjoni tas-saħħa u tal-ambjent. Madankollu, rekwiziti ta' aċċess diverġenti għal professjonijiet regolati madwar l-UE jistgħu jillimitaw il-mobbiltà professjonali transfruntiera.

Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professjonali⁴ għadha taqdi rwol deċiżiv biex dik il-mobbiltà ssir realtà, kemm għall-ħaddiema kif ukoll għall-ħaddiema għal

¹ Skont it-tifsira tal-Artikolu 3(1)(a) tad-Direttiva 2005/36/KE, kif emendata.

² [Regulated Professions Database](#).

³ Ara l-[Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regjuni dwar rakkomandazzjonijiet ta' riforma għar-regolamentazzjoni tas-servizzi professjonali](#) (COM (2016) 820 final).

⁴ Id-Direttiva 2005/36/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Settembru 2005 dwar ir-Rikonoxximent ta' Kwalifiki Professjonali (minn hawn 'il quddiem: id-Direttiva) ġiet adottata biex tikkonsolida diversi strumenti aktar bikrin li jkopru r-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali madwar l-UE. Wara t-traspożizzjoni tagħha fid-dritt nazzjonali sa Ottubru 2007, id-Direttiva għaddiet minn diversi emendi importanti biex tiġi mmodernizzata u adattata għall-kuntesti professjonali u regolatorji li dejjem

rashom, filwaqt li tissalvagwardja l-objettivi tal-interess generali bhall-kwalità tas-servizzi u s-sikurezza pubblika. Hija tistabbilixxi regoli proċedurali dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali madwar l-Istati Membri⁵, li jippermettu lill-professjonisti jaċċessaw u jwettqu professjonijiet regolati fi Stat Membru ieħor, fuq bażi permanenti jew temporanja u okkażjonali. Il-fluss kostanti ta' deċiżjonijiet ta' rikonoxximent li jsegwu r-regoli stabbiliti fid-Direttiva jikkonferma l-appoġġ tagħha għall-mobbiltà professjonali. Ħafna mid-deċiżjonijiet ta' rikonoxximent jikkonċernaw okkupazzjonijiet neqsin mill-ħaddiema f'setturi essenzjali kkaratterizzati minn domanda għolja għal ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati bhall-kura tas-saħħa u l-edukazzjoni. Mingħajr id-Direttiva, infermiera tal-kura ġenerali, tobba mediċi, għalliema, periti, elettricisti, plumbers u ħafna aktar professjonisti li jkunu jridu l-kwalifiki tagħhom rikonoxxuti fi Stat Membru ieħor jiffaċċjaw kumplessità akbar u jkollhom jinnavigaw regoli u proċeduri nazzjonali differenti għar-rikonoxximent. Billi tipprovdi qafas armonizzat u legalment vinkolanti li jirregola l-proċessi ta' rikonoxximent madwar l-UE, id-Direttiva toffri aċċess aktar faċli għall-benefiċċji tas-suq uniku għall-professjonijiet regolati u għas-snaġġ vokazzjonali li huma essenzjali għall-kompetittività tal-UE.

Madankollu, l-esperjenza tal-professjonisti li jinnavigaw il-qafas regolatorju eżistenti tiżvela li r-rikonoxximent spiss jista' jibqa' proċess kumpless u li jieħu l-ħin. Filwaqt li l-pedamenti tal-qafas huma fundamentalment sodi, il-proċeduri twal, id-diġitalizzazzjoni mhux uniformi tal-proċessi u tal-proċeduri nazzjonali, u r-rekwiżiti kbar ta' dokumentazzjoni jirriskjaw li jimminaw il-potenzjal tiegħu. Il-partijiet ikkonċernati jilqgħu l-kisbiet tad-Direttiva iżda jitolbu enfasi mġedda fuq is-simplifikazzjoni, fuq it-trasparenza, u fuq it-trasformazzjoni diġitali biex jiġu ssodisfati l-ħtigijiet tal-forza tax-xogħol mobbli tal-lum. Fir-rapport speċjali tagħha tal-2024 dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali fl-UE, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri nnotat ukoll li l-applikazzjoni tad-Direttiva mill-Istati Membri kellha nuqqasijiet, inkluż in-nuqqas ta' proċeduri elettronici, lakuni u inkonsistenzi fl-informazzjoni pprovduta

jevolvu. L-aktar riforma sinifikanti giet adottata fl-2013 u implimentata sal-2016, billi introduċiet il-Karta Professjonali Ewropea, mekkanizmu ta' twissija, proċedura ta' rikonoxximent razzjonalizzata u l-possibbiltà ta' aċċess parzjali għal professjonisti transfruntiera. Din ir-reviżjoni tat ukoll is-setgħa lill-Kummissjoni biex tadotta atti delegati u ta' implimentazzjoni li jżidu l-flessibbiltà fis-sistema. Atti delegati u ta' implimentazzjoni sussegwenti żguraw aġġornamenti regolari tad-Direttiva, li kkontribwew għaż-żamma tal-fiduċja fis-sistema u għall-moviment liberu fis-suq uniku tal-UE filwaqt li ssalvagwardjaw il-kwalità tas-servizzi u s-sikurezza pubblika.

⁵ Ir-regoli skont id-Direttiva 2005/36/KE, kif emendata, b'adattamenti limitati ħafna, japplikaw ukoll għall-Iżlanda, għal-Liechtenstein u għan-Norveġja permezz tal-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea. Ċerti regoli skont id-Direttiva 2005/36/KE japplikaw ukoll għall-Iżvizzera permezz tal-Ftehim bejn l-UE u l-Iżvizzera dwar il-Moviment Liberu tal-Persuni. Dan ir-rapport ikopri speċifikament l-implimentazzjoni tad-Direttiva fl-Istati Membri tal-UE.

lill-pubbliku, proċessi għaljin u kkumplikati u nuqqasijiet fl-użu tal-mekkanizmu ta' twissija maħsub biex jgħin fl-iżgurar tas-sikurezza tal-pazjenti u tal-konsumaturi.

Dan ir-rapport jivvaluta l-implimentazzjoni tad-Direttiva. Huwa jissodisfa l-obbligu stabbilit fl-Artikolu 60(2) tad-Direttiva li jeħtieġ lill-Kummissjoni tippubblika rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva kull 5 snin⁶. Ir-rapport ta' implimentazzjoni preżenti, li jiffoka fuq il-perjodu bejn l-2020 u l-2024⁷, għandu l-għan li jidentifika l-lakuni, il-kwistjonijiet u l-isfidi relatati mal-implimentazzjoni tad-Direttiva fil-kuntest tal-politika kurrenti. B'mod aktar speċifiku, ir-rapport jagħti ħarsa lejn kif id-Direttiva tiffacilita l-mobbiltà tal-professjonisti fis-suq uniku (it-Taqsima 2) u t-titjib potenzjali għall-esperjenza tal-utenti ġenerali skont id-diversi regimi ta' rikonoxximent (it-Taqsima 3). Dan janalizza wkoll kif il-qafas legali jrawwem il-fiducja u l-kooperazzjoni amministrattiva bejn l-awtoritajiet rilevanti fl-Istati Membri (it-Taqsima 4) u sa liema punt l-għodod diġitali jintużaw b'apport tal-aspetti proċedurali tal-qafas (it-Taqsima 5). Ir-rapport jibni fuq riċerka bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni u fuq konsultazzjonijiet estensivi mal-partijiet ikkonċernati, u jinvolvi lill-membri tal-Grupp ta' Koordinaturi għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali⁸ kif ukoll l-awtoritajiet kompetenti, ir-regolaturi, l-assoċjazzjonijiet professjonali, is-soċjetà ċivili, is-sħab soċjali u ċ-ċittadini⁹.

⁶ Xi data tkopri l-perjodu bejn l-2018 u l-2023 għar-raġunijiet li ġejjin. L-ewwel nett, biex jingħata paragun aħjar mas-snin preċedenti billi kien hemm tnaqqis fl-għadd ta' deċizjonijiet ta' rikonoxximent fil-perjodu tal-COVID-19. It-tieni, id-data dwar id-deċizjonijiet ta' rikonoxximent għas-sena 2024 għadha ma hijiex disponibbli għalkollox peress li l-Istati Membri huma obbligati jinnotifikaw tali statistika lill-Kummissjoni fuq bażi annwali u spiss jagħmlu dan lejn it-tieni nofs tas-sena sussegwenti billi l-ewwel ikunu jridu jiġbruha mingħand l-awtoritajiet kompetenti.

⁷ L-[aħħar rapport ta' implimentazzjoni](#) kien ippubblikat mill-Kummissjoni fil-11 ta' Mejju 2020, flimkien ma' [dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja](#). Dak ir-rapport ta' implimentazzjoni kopra perjodu ta' 5 snin (bejn l-2014 u l-2019) u ffoka fuq l-elementi l-godda skont id-Direttiva 2013/55/UE, inkluża l-Karta Professjonali Ewropea, il-modernizzazzjoni tal-għarfien, tal-ħiliet u tal-kompetenzi għall-professjonijiet settorjali, il-prinċipji komuni ta' taħriġ u l-programm speċjali ta' aġġornament għal infermiera Rumeni. Ir-rapport ta' implimentazzjoni tal-2020 ikkonkluda li l-qafas legali skont id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professjonali effettivament iffacilita l-mobbiltà tal-professjonisti madwar l-Istati Membri u li l-implimentazzjoni kienet tjiebet minħabba l-azzjonijiet ta' infurzar meħuda mill-Kummissjoni. Madankollu, ir-rapport indika wkoll diversi oqsma ta' tħassib, inklużi rekwiżiti proċedurali li imponew piż amministrattiv u finanzjarju sinifikanti fuq l-applikanti, u nuqqasijiet fl-operat tal-punti nazzjonali uniċi ta' kuntatt u l-mekkanizmu ta' twissija.

⁸ Il-Grupp ta' Koordinaturi għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali (GoC, Group of Coordinators) kien inħoloq bid-Deċizjoni tal-Kummissjoni tad-19 ta' Marzu 2007 (2007/172/KE) biex jippromwovi applikazzjoni uniformi tad-Direttiva u biex jiġbor l-informazzjoni kollha li hija rilevanti għall-applikazzjoni tagħha. Il-grupp huma magħmul minn koordinaturi nazzjonali maħtura mill-Istati Membri.

⁹ Ara d-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja dan ir-rapport għal aktar dettalji dwar l-istrategija ta' konsultazzjoni u d-diversi settijiet ta' mistoqsijiet imqajma mal-gruppi differenti ta' partijiet ikkonċernati.

1. Il-kuntest tal-politika: mobbiltà tal-forza tax-xogħol u tal-ħiliet f'kuntest ta' nuqqasijiet

Wara l-pandemija tal-COVID-19, is-suq tax-xogħol tal-UE rkupra malajr u qabeż il-prestazzjoni tiegħu ta' qabel il-pandemija, u dan irriżulta f'rati baxxi rekord ta' qgħad. It-tnaqqis gradwali fit-tkabbir fl-impjegi li beda fl-2022 kompli fl-ewwel nofs tal-2025, iżda l-UE bħalissa għadha fit-triq it-tajba biex tilħaq il-mira ewlenija tagħha dwar l-okkupazzjoni ta' 78 % sal-2030¹⁰. Bi fluttwazzjonijiet żgħar, l-istaġnar fis-suq tax-xogħol tal-forza tax-xogħol estiża fl-UE qed tonqos b'mod kostanti minn 18,6 % fl-2015 sal-livell baxx rekord ta' 10,9 % fit-tieni trimestru tal-2025¹¹.

Fl-istess ħin, in-nuqqasijiet ta' haddiema u ta' ħiliet għadhom sfida sinifikanti u persistenti madwar l-UE. Minkejja tnaqqis mill-ogħla livelli li kienu laħqu fl-2022, għadhom għoljin meta mqabbla mal-istandards storiċi u għadhom jimminaw il-kompetittività tal-UE fl-ekonomija globali¹². In-nuqqasijiet jaffettwaw b'mod partikolari lill-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs). Dawn huma speċjalment akuti fis-servizzi amministrattivi u ta' appoġġ; fl-attivitajiet professjonali, xjentifiċi u tekniċi; fit-trasport; fis-servizzi ta' akkomodazzjoni u tal-ikel; fil-kostruzzjoni; u fl-informazzjoni u l-komunikazzjoni. Fir-rigward tal-okkupazzjonijiet, ħafna pajjiżi jikklassifikaw l-okkupazzjonijiet li ġejjin bħala li qed jiffaċċjaw nuqqasijiet kritiċi: **it**-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT), il-kura tas-saħħa u t-trasport (eż. ix-xufiera professjonali). Fatturi strutturali, bħat-tibdil demografiku u d-domandi għall-ħiliet mit-tranzizzjoni digitali u ekoloġika, kif ukoll il-kundizzjonijiet tax-xogħol ħżiena f'xi setturi x'aktarx li jsostnu n-nuqqasijiet fil-futur prevedibbli. Hekk kif jaċċelleraw id-digitalizzazzjoni u l-adozzjoni tal-intelligenza artifiċjali (IA), ħafna impjegi se jkun jeħtieġu settijiet ta' ħiliet ġodda, adattati jew imsaħħa, li jistgħu jaggravaw in-nuqqasijiet eżistenti jekk il-provvista ta' professjonisti mħarrġa b'mod xieraq tonqos.

Fl-istess ħin, is-sovrakwalifikazzjoni għadha fattur strutturali persistenti tas-suq tax-xogħol tal-UE. Filwaqt li l-livelli tal-edukazzjoni terzjarja kienu qed jiżdiedu b'mod kostanti madwar l-UE, ħafna professjonisti ma jagħmlux l-aħjar użu possibbli mill-ħiliet li għandhom, b'mod partikolari meta jiċċaqalqu b'mod transfruntier¹³. Dawn jindikaw li l-ħiliet mhux qed jintużaw biżżejjed u li hemm ineffiċjenzi fl-allokazzjoni tal-forza tax-xogħol.

¹⁰ [Proposal for a Joint Employment Report 2026.](#)

¹¹ [European Economic Forecast. Autumn 2025.](#)

¹² [Proposal for a Joint Employment Report 2026.](#)

¹³ FI-2024, ir-rata ta' sovrakwalifikazzjoni ta' persuni li twieldu fi Stat Membru ieħor kienet ta' 30,3 % meta mqabbla ma' 20,2 % ta' dawk li twieldu fil-pajjiż tax-xogħol. Sors: [Eurostat, Migrant integration Statistics.](#)

F'dan l-isfond, l-Unjoni tal-Ħiliet¹⁴, adottata mill-Kummissjoni f'Marzu 2025, tirrapprezenta strategija komprensiva u koordinata biex issaħħaħ il-kompetittività tal-UE billi tiżviluppa u tagħmel l-aħjar użu possibbli tal-kapital uman tal-UE u billi tattira u żżomm it-talent, inkluż minn pajjiżi mhux tal-UE. L-istrategija għandha l-għan li tibni l-ħiliet għal impjegi u għal ħajjiet ta' kwalità, inkluż permezz ta' bażi edukattiva b'saħħitha li tindirizza l-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol. Din tiġbor flimkien il-politiki dwar l-edukazzjoni, it-taħriġ, l-impjegi, il-migrazzjoni u dawk industrijali biex tingħata spinta lit-titjib u t-tiġdid tal-ħiliet fil-livelli kollha u fost is-setturi kollha, biex trawwem l-apprendiment tul il-ħajja u tindirizza n-nuqqasijiet ta' ħaddiema u ta' ħiliet madwar l-Istati Membri. Fl-istess kuntest, l-ewwel proposta li qatt saret mill-Kummissjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kapital uman bħala parti mis-Semestru Ewropew titlob azzjoni urġenti biex jiġu indirizzati l-isfidi strutturali relatati mal-kapital uman li jistgħu jagħmlu ħsara lill-kompetittività tal-UE. Biex tindirizza t-tali nuqqasijiet ta' ħaddiema u ta' ħiliet, il-Kummissjoni qiegħda taħdem ukoll fuq inizjattivi speċifiċi biex tattira t-talent minn barra, inkluża r-Riżerva ta' Talenti tal-UE, l-ewwel pjattaforma għall-UE kollha mmirata lejn il-facilitazzjoni tar-reklutaġġ internazzjonali u l-provvista ta' opportunitajiet għal persuni li qed ifittxu impjieg minn pajjiżi terzi li jkunu interessati u li jkollhom il-ħiliet meħtieġa biex jaħdmu f'okkupazzjonijiet neqsin mill-ħaddiema madwar l-UE kollha. Fil-kuntest tal-istrategija tal-UE għall-politika dwar il-viżi, il-Kummissjoni pprezentat ukoll Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-attrazzjoni tat-talent minn barra, iffokat fuq l-istudenti, fuq ir-riċerkaturi, fuq il-ħaddiema b'livell għoli ta' ħiliet, fuq l-intraprendituri innovattivi u fuq il-fundaturi ta' negozji ġodda.

It-trasferibbiltà tal-ħiliet ukoll għandha rwol ċentrali fl-Unjoni tal-Ħiliet. Billi tippermetti l-iffacilitar tar-rikonossiment tal-abbiltajiet u tal-kwalifiki tal-ħaddiema u li dawn jingħataw il-valur li jistħoqqilhom bejn il-fruntieri, is-setturi u s-sistemi ta' apprendiment, hija tiżgura li l-individwi jkunu jistgħu jiċċaqalqu liberament fis-suq uniku mingħajr ma l-ħiliet tagħhom jitilfu l-valur. Din tappoġġa l-mobbiltà tal-forza tax-xogħol, ittejjeb l-allokazzjoni tal-ħiliet u tgħin biex jittaffew l-ispariġġi fil-ħiliet reġjonali u settorjali.

Id-Direttiva hija strument kruċjali fis-sett ta' għodod ta' politika tal-UE biex tiffacilita l-mobbiltà għall-aċċess għal professjonijiet regolati fis-suq uniku. Id-Direttiva dwar Test tal-Proporzjonalità (UE) 2018/958 taġixxi bħala gwardjan preventiv, li jeħtieġ lill-Istati Membri jwettqu test tal-proporzjonalità qabel l-adozzjoni ta' kwalunkwe regolament professjonali ġdid u qabel ma jiġu emendati r-regolamenti professjonali eżistenti biex jiżguraw li jkunu nondiskriminatorji, neċessarji u proporzjonati għall-oġġettivi fil-mira. Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professjonali, min-

¹⁴ [Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar l-Unjoni tal-Ħiliet, COM \(2025\) 90 final.](#)

naħa tagħha, tipprovdi qafas regolatorju komprensiv li jirregola r-rikonoxximent reċiproku ta' kwalifiki professjonali madwar l-Istati Membri kull meta kwalifiki speċifiċi jkunu meħtieġa bil-liġi għall-prattika ta' attivitajiet professjonali. B'mod aktar speċifiku, id-Direttiva tistabbilixxi rikonoxximent awtomatiku għal ċerti professjonijiet settorjali b'rekwiżiti minimi armonizzati ta' taħriġ u, għal xi tipi ta' attività ekonomika fin-negozju u fil-kummerċ, abbażi tal-esperjenza professjonali, kif ukoll regoli ċari dwar il-valutazzjoni u r-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali miksuba f'pajjiżi oħrajn tal-UE għall-aċċess għal kwalunkwe professjoni regolata. Id-Direttiva timponi wkoll skadenzi proċedurali u tippromwovi l-kooperazzjoni bejn il-punti ta' kuntatt nazzjonali u l-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri. Flimkien, dawn il-mekkanizmi għandhom li għan li jiżguraw rikonoxximent ġust, konsistenti u f'waqtu ta' kwalifiki professjonali madwar l-UE.

Biex il-ħaddiema u n-negozji jkunu jistgħu jisfruttaw bis-sħiħ il-potenzjal tal-mobbiltà professjonali fis-suq uniku, il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Unjoni tal-Ħiliet ħabbret inizjattiva dwar it-trasferibbiltà tal-ħiliet. Din se tkun parti minn pakkett usa' dwar il-mobbiltà ġusta tal-forza tax-xogħol li għandu jiġi adottat fl-2026, u li għandu li għan li jiffacilita l-eżerċizzju tad-dritt għall-moviment liberu tal-ħaddiema u tas-servizzi. Dan il-pakkett se jinkludi wkoll proposti għal Pass Ewropew tas-Sigurtà Soċjali, mandat aktar b'saħħtu għall-Awtorità Ewropea tax-Xogħol u miżuri biex jindirizza l-modernizzazzjoni u s-simplifikazzjoni ulterjuri u l-implimentazzjoni aħjar tar-regoli u tal-prattiki dwar il-mobbiltà tal-forza tax-xogħol, kif rakkomandati wkoll mill-partijiet ikkonċernati li pparteċipaw fid-Djalogu dwar l-Implimentazzjoni reċenti mal-Viċi President Eżekuttiv Mînzatu dwar il-mobbiltà ġusta tal-forza tax-xogħol. Dan ir-rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva jikkontribwixxi biex jinforma l-inizjattiva dwar it-trasferibbiltà tal-ħiliet billi jivvaluta l-funzjonament ġenerali tal-qafas regolatorju applikabbli għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali fil-kuntest tal-professjonijiet regolati u billi jidentifika l-lakuni ewlenin fl-implimentazzjoni u l-oqsma potenzjali għal titjib ulterjuri.

2. Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professjonali tipprovdi appoġġ kruċjali għall-mobbiltà fis-Suq Uniku

Id-Direttiva tikkostitwixxi pilastru essenzjali tal-funzjonament tas-suq uniku. Din tipprovdi lill-professjonisti li jkunu kisbu l-kwalifiki professjonali tagħhom fi Stat Membru bi proċeduri li jiżguraw li jkunu jistgħu jiksbu rikonoxximent tal-kwalifiki tagħhom u għaldaqstant li jkunu jistgħu jaċċessaw u jwettqu l-istess professjoni regolata fi Stat Membru ieħor taħt l-istess kundizzjonijiet bħal dawk nazzjonali.

B'mod ġenerali, id-Direttiva tipprevedi tliet sistemi ewlenin ta' rikonoxximent. Apparti r-rikonoxximent awtomatiku għal professjonijiet settorjali bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ, hemm rikonoxximent awtomatiku bbażat fuq l-esperjenza

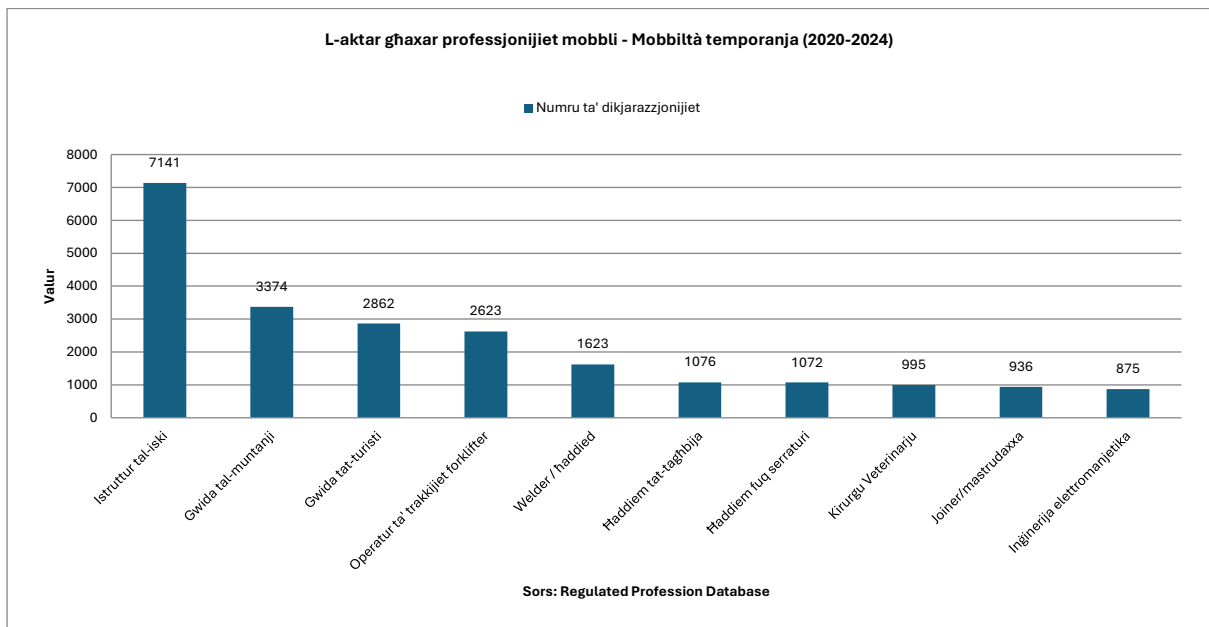
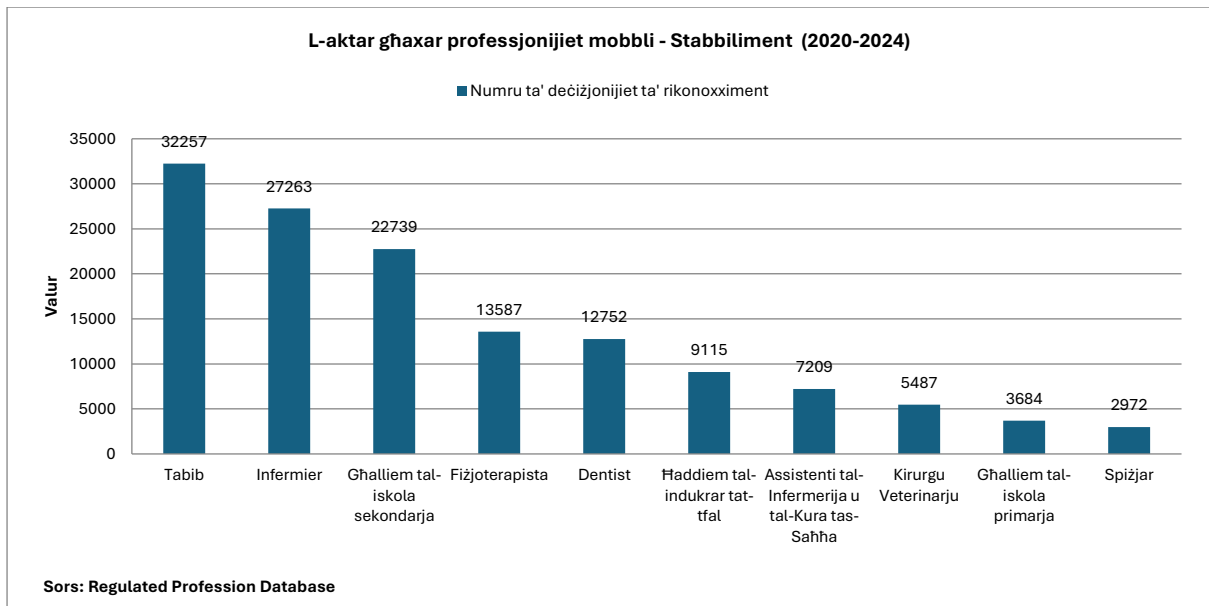
professionali għal ċerti professjonijiet fis-setturi tal-artiġjanat, tal-kummerċ u tal-industrija u l-hekk imsejha sistema ġenerali ta' rikonoxximent għall-professjonijiet l-oħrajn kollha regolati b'eċċezzjonijiet limitati. Ir-regoli u l-proċeduri applikabbli f'kull wieħed minn dawn it-tliet sistemi huma differenti.

L-evidenza turi li d-Direttiva tiffacilita l-mobbiltà tal-professionisti, kemm għall-istabiliment kif ukoll għall-provvista temporanja u okkażjonali tas-servizzi¹⁵. L-elementi ewlenin tagħha jibqgħu rilevanti fl-ambjent soċjoekonomiku kurrenti, kif ikkonfermat mill-partijiet ikkonċernati. Bejn l-2020 u l-2024, minkejja r-restrizzjonijiet ta' mobbiltà imposti mill-pandemija tal-COVID-19, ittieħdu madwar 185 000 deċiżjoni mill-Istati Membri dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali għall-fini ta' stabbiliment¹⁶. Aktar minn 83 % ta' dawn id-deċiżjonijiet kienu pożittivi,¹⁷ u aktar minn 140 000 ikkonċernaw professjonijiet f'setturi essenzjali bħall-edukazzjoni u s-saħħa. Matul l-istess perjodu, madwar 40 000 professjonist issottomettew dikjarazzjonijiet biex jipprovdu servizzi fuq bażi temporanja u okkażjonali fi Stat Membru ieħor tal-UE. F'madwar 5 % biss ta' dawn il-każijiet il-fornituri ma tħallewx jipprovdu servizzi, minħabba raġunijiet ta' saħħa u ta' sikurezza.

¹⁵ Il-moviment liberu tas-servizzi jkopri żewġ libertajiet fundamentali minquxa fid-dispożizzjonijiet tat-TFUE (l-Artikoli 49 u 56). Stabbiliment jirreferi għal professjonist li jiċċaqtaq minn Stat Membru ieħor biex jipprattika fuq bażi permanenti jew stabbli, li jeħtieġ rikonoxximent formali tal-kwalifiki tiegħu mill-pajjiż ospitanti sabiex jipprattika taħt it-titlu professjonali tal-pajjiż ospitanti. B'kuntrast, il-provvista temporanja ta' servizzi tapplika meta professjonist diġà stabbilit fil-pajjiż ta' orijini jipprovdi servizzi temporanji fi stat ieħor fuq bażi okkażjonalni jew li tkun marbuta mal-ħin bit-titlu professjonali li jkollu fil-pajjiż ta' orijini tiegħu. F'każ ta' provvista temporanja ta' servizzi, il-professjonist ikollu jissottometti biss dikjarazzjoni annwali minn qabel u ma jkollux bżonn japplika għar-rikonoxximent minn qabel tal-kwalifika professjonali ħlief għall-professjonijiet li jkollhom implikazzjonijiet għas-saħħa u għas-sikurezza pubbliċi.

¹⁶ L-ċifra kienet ta' 230 000 għall-perjodu bejn l-2016 u l-2019. Il-Bażi tad-Data tal-Professjonijiet Regolati tipprovdi diżaggregazzjonijiet statistiċi aktar dettaljati skont il-pajjiż, il-perjodu, is-sistema ta' rikonoxximent u l-ismijiet ġeneriċi tal-professjonijiet. Tista' tigi aċċessata permezz tal-link li ġej: [Regulated Profession Database](#)

¹⁷ Id-deċiżjonijiet pożittivi huma kkalkolati bhala percentwal tas-somma tad-deċiżjonijiet pożittivi, tad-deċiżjonijiet negattivi, tad-deċiżjonijiet li jimponu perjodu ta' adattament u tad-deċiżjonijiet appellati.

Il-professjonijiet li jibbenefikaw minn rikonossiment awtomatiku —kemm jekk ikun ibbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta’ taħriġ jew inkella fuq l-esperjenza professjonali— huma fost dawk fejn huma rrapportati nuqqasijiet severi. Skont l-aħħar rapport tas-Servizzi Ewropej tax-Xogħol (EURES, European Employment Services) dwar in-nuqqasijiet u l-eċċessi ta’ haddiema¹⁸, il-professjonisti tal-infermerija, il-prattikanti mediċi generali u speċjalisti, l-ispizjara u d-dentisti huma kklassifikati fost l-aktar okkupazzjonijiet mifruxa neqsin mill-ħaddiema skont l-għadd ta’ pajjiżi u l-prevalenza ta’ severità għolja. Fil-kuntest tad-Direttiva, l-infermiera tal-kura ġenerali, it-taħriġ mediku bażiku u t-taħriġ ta’ Prattikanti ġenerali kif ukoll 56 kwalifika ta’ tobbja speċjalisti huma koperti mir-reġim ta’ rikonossiment awtomatiku bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta’ taħriġ. L-istess japplika għall-kwalifiki bażiċi u speċjalisti tad-

¹⁸ [EURES Report on Labour shortages and surpluses 2024.](#)

dentisti u tal-ispizjara. L-aktar okkupazzjonijiet mifruxa neqsin mill-ħaddiema fl-UE jinkludu wkoll ħafna mill-professjonijiet kummerċjali, tal-artiġjanat u tal-industrija soġġetti għar-rikonoxximent awtomatiku bbażat fuq l-esperjenza professjonali bħall-ħaddiema tal-metall, il-ħaddiema tal-kostruzzjoni, l-inġiniera u t-teknici tal-inġinerija. Dan juri kif il-qafas tar-regoli kurrenti diġà juża l-possibbiltà ta' rikonoxximent awtomatiku biex jipromwovi l-mobbiltà preċiżament fejn hija meħtieġa l-aktar.

Il-partijiet ikkonċernati esprimew sodisfazzjon ġenerali bl-elementi ewlenin tad-Direttiva. B'mod ġenerali, iċ-ċittadini u n-negozji mobbli japprezzaw li l-istabbiliment ta' regoli komuni jnaqqas l-inċertezza għall-professjonisti li jfittxu li jaħdmu fi Stat Membru ieħor u jipprovdi proċess strutturat għar-rikonoxximent. Waqt li l-partijiet ikkonċernati jqajmu kwistjonijiet li, f'ċerti każijiet, jistgħu jipprevjenu milli jintlaħaq il-potenzjal sħiħ tad-Direttiva u jenfasizzaw il-ħtieġa ta' titjib, ma għandhomx dubji dwar in-neċessità, ir-rilevanza, jew il-benefiċċji tagħha. Madankollu, jitolbu inqas ostakli għall-mobbiltà u proċeduri ta' rikonoxximent aktar sempliċi, inkluż permezz tal-użu ta' għodod diġitali, li huwa f'konformità sħiħa mal-oġġettivi tad-Direttiva u mal-implimentazzjoni tagħha¹⁹.

Il-Kummissjoni kompliet timplimenta u tinforza d-Direttiva bejn l-2020 u l-2025. Minħabba l-importanza tal-applikazzjoni uniformi, ħafna Stati Membri²⁰ iffaċċjaw proċeduri ta' ksur ġodda f'dan il-perjodu minħabba nonkonformità ma' diversi aspetti tad-Direttiva. Dan inkluda lott ta' 22 każ relatati mal-implimentazzjoni mhux korretta tal-Artikolu 7(4) tad-Direttiva 2005/36/KE b'verifiki minn qabel tal-kwalifiki professjonali imposti għall-provvista okkażjonali u temporanja ta' servizzi għall-professjonijiet li ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tagħha. Kif enfasizzat fir-Rapport ta' Progress Annwali tal-2025 dwar is-Simplifikazzjoni, l-Implimentazzjoni u l-Infurzar tal-Viċi President Eżekuttiv Mīnzatu, dawn l-azzjonijiet ta' infurzar huma ċentrali għat-tneħħija tal-ostakli amministrattivi sproporzjonati u jappoġġaw direttament l-oġġettiv usa' tal-Kummissjoni li ssaħħaħ il-mobbiltà professjonali u tiżgura implimentazzjoni koerenti tad-dritt tal-UE bejn l-Istati Membri²¹.

¹⁹ Il-Kapitolu 10 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal jipprovdi aktar informazzjoni intuittiva fil-fehmiet tad-diversi partijiet ikkonċernati kkonċernati mid-Direttiva, fejn jenfasizza b'mod partikolari l-oqsma li fihom jaraw li hemm lok għal titjib ulterjuri.

²⁰ F'dan il-perjodu, il-Kummissjoni Ewropea fetħet 30 proċedura ta' ksur ġodda: 22 każ dwar kwistjonijiet relatati mal-applikazzjoni ħażina tal-Artikolu 7(4) tad-Direttiva 2005/36/KE kontra AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, RO, SE u SI; u tmien każijiet li koprew diversi kwistjonijiet skont id-Direttiva 2005/36/KE: żewġ każijiet kontra EL u s-sitt każijiet li jifdal infetħu kontra BE, CY, DE, ES, IE u MT.

²¹ [2025 Annual Progress Report on Simplification, Implementation and Enforcement mill-Viċi President Eżekuttiv Mīnzatu, Settembru 2025.](#)

Il-Kummissjoni kompliet ukoll l-azzjonijiet ta' ksur tagħha dwar it-traspożizzjoni mhux korretta ta' diversi aspetti tad-Direttiva emendata li kienu nb dew f'zewg lottijiet fl-2018 u fl-2019 rispettivament. L-ewwel sett ta' proċeduri ta' ksur, imniedi fl-2018, kien relatat mat-traspożizzjoni mhux korretta u kopra kwistjonijiet ġodda kruċjali għall-funzjonament tad-Direttiva rieżaminata, b'mod partikolari l-Karta Professjonali Ewropea l-ġdida, il-mekkaniżmu ta' twissija, l-aċċess parzjali għal attività professjonali, il-proporzjonalità tar-rekwiziti tal-lingwa u l-istabbiliment ta' ċentri ta' assistenza. Barra minn hekk, il-Kummissjoni qajmet kwistjonijiet relatati mat-trasparenza u mal-proporzjonalità ta' ostakli regolatorji fis-servizzi professjonali, bħala segwitu għar-Rakkomandazzjonijiet ta' Riforma dwar is-servizzi professjonali²². It-tieni sett ta' proċeduri ta' ksur, imniedi fl-2019, kien jikkonċerna l-konformità mar-regoli dwar il-libertà tal-istabbiliment, il-libertà li jiġu pprovduti servizzi, professjonijiet li jibbenefikaw mir-rikonossiment awtomatiku bbażat fuq rekwiziti minimi armonizzati ta' taħriġ, id-dokumentazzjoni u l-formalitajiet, ir-rikonossiment ta' traineeships professjonali u l-kooperazzjoni amministrattiva. Għalkemm din il-ħidma ta' infurzar iffokat fuq il-bidliet ewlenin introdotti bid-Direttiva emendatorja 2013/55/UE²³, din indirizzat ukoll l-implimentazzjoni ġenerali tad-Direttiva riveduta fl-oqfsa legali nazzjonali.

Ħafna mill-kwistjonijiet ta' nonkonformità mqajma mill-Kummissjoni relatati mat-traspożizzjoni tad-Direttiva fl-oqfsa legali nazzjonali tal-Istati Membri diġà ġew indirizzati. Fil-perjodu bejn l-2020 u l-2024, l-għadd ta' proċeduri ta' ksur mhux riżolti li nfethu bejn l-2018 u l-2019 naqas: tliet proċeduri ngħalqu fl-2020, erbgħa fl-2021, disgħa fl-2023, u tnejn oħra fl-2024. Fl-2025, tmien Stati Membri²⁴ komplew jiffaċċjaw proċeduri attivi. Tnejn mill-każijiet ta' ksur irriżultaw f'deċiżjonijiet mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea²⁵.

²² [II-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar rakkomandazzjonijiet ta' riforma għar-regolamentazzjoni tas-servizzi professjonali, COM\(2016\) 820 final.](#)

²³ Id-Direttiva emendatorja 2013/55/UE introduċiet diversi bidliet kbar fid-Direttiva, inkluża l-introduzzjoni tal-Karta Professjonali Ewropea, il-mekkaniżmu ta' twissija, l-użu tas-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern (IMI, Internal Market Information System) u l-kunċett ta' aċċess parzjali.

²⁴ Bħalissa, mill-ewwel lott ta' każijiet, il-proċeduri għadhom formalment miftuħin kontra BE, DE, EL, HR, u SK (tnejn minnhom qegħdin fil-proċess li jingħalqu) u mit-tieni lott, kontra BE, CZ (deċiżjoni tal-qorti), DE, ES, SK (deċiżjoni tal-qorti).

²⁵ Id-dettalji dwar l-infurzar tad-Direttiva fil-perjodu vvalutat jistgħu jinsabu fil-Kapitolu 9 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal.

3. Esperjenza ġenerali tal-utenti

3.1. Disponibbiltà u skambju ta' informazzjoni

Il-funzjonament tas-sistema għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali fl-UE jiddependi mill-aċċessibbiltà ta' informazzjoni pertinenti. L-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri huwa essenzjali biex tiġi appoġġata l-kooperazzjoni amministrattiva. L-iżguraw li l-informazzjoni dwar ir-regolamentazzjoni nazzjonali tal-professjonijiet, l-edukazzjoni u t-taħriġ professjonali, l-evidenza ta' kwalifiki professjonali meħtieġa għall-aċċess għall-professjoni inkwistjoni, id-data ta' kuntatt tal-awtoritajiet kompetenti, l-imġiba u l-esperjenza jkunu mifhuma b'mod ċar u mxerrda b'mod effettiv huwa wkoll kruċjali biex iċ-ċittadini jkunu jistgħu jibbenefikaw mid-drittijiet mogħtija lilhom mid-Direttiva u mill-oqfsa ta' implimentazzjoni nazzjonali.

Id-Direttiva tistabbilixxi diversi miżuri biex tiżgura li l-partijiet ikkonċernati jkunu informati sew u jistgħu jaċċessaw faċilment informazzjoni pertinenti dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali. Waħda mill-miżuri ewlenin hija l-istabbiliment ta' ċentri ta' assistenza nazzjonali²⁶, li jservu bħala punti ta' kuntatt primarji għall-professjonisti u għall-awtoritajiet kompetenti li jfittxu gwida u informazzjoni. Huma jappoġġaw lill-applikanti billi joffruhom informazzjoni dwar il-proċess ta' rikonoxximent, jgħinuhom jifhmu r-rekwiżiti, u jagħtuhom pariri dwar id-drittijiet u l-obbligi skont id-dritt tal-UE u dak nazzjonali. Irawmu wkoll il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti, u jiżguraw li l-assistenza reċiproka u l-iskambju ta' informazzjoni jkunu razzjonalizzati.

Iċ-ċentri ta' assistenza wrew li huma sors siewi ta' informazzjoni għall-Kummissjoni dwar problemi li spiss jiltaqgħu magħhom professjonisti mobbli. Waħda mill-kwistjonijiet irrapportati li turi l-importanza tal-informazzjoni u tas-sensibilizzazzjoni hija l-fehim limitat tad-disponibbiltà u tal-fini tal-Karta Professjonali Ewropea (KPE), li tipprovdi rikonoxximent elettroniku simplifikat u aktar rapidu għal ċerti professjonijiet regolati²⁷. Ir-rispondenti minn diversi Stati Membri osservaw li l-professjonisti spiss ma jkunux jafu li l-KPE teżisti bħala għażla disponibbli²⁸. Ir-riżultati tal-konsultazzjoni wrew li l-partijiet ikkonċernati jistennew komunikazzjoni u gwida

²⁶ L-Artikolu 57b(1) tad-Direttiva 2005/36/KE jistabbilixxi li kull Stat Membru jeħtieġu jiddeżinja ċentru ta' assistenza biex jipprovdi informazzjoni u assistenza liċ-ċittadini u lill-awtoritajiet dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali.

²⁷ Il-Karta Professjonali Ewropea bħalissa tapplika għall-professjonijiet tal-infermiera tal-kura ġenerali, tal-ispizjara, tal-fizjoterapisti, tal-gwidi tal-muntanji u tal-aġenti tal-proprjetà immobbli.

²⁸ Pereżempju, l-Istati Membri jirrapportaw li mhux dejjem jinformatu lill-applikanti dwar il-possibbiltà tal-KPE għal diversi raġunijiet (ara t-taqsima 6.1 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal).

usa' dwar possibbiltajiet differenti għar-rikonoxximent professjonali, kif ukoll appoġġ għall-kapaċità u rizorsi għaċ-Ċentri ta' Assistenza.

Apparti ċ-ċentri ta' assistenza, id-Direttiva tenfasizza s-sinifikat ta' informazzjoni centralizzata u aċċessibbli online. Il-punti uniċi ta' kuntatt (PSCs, Points of Single Contact) iservu bħala gateways diġitali għall-kisba ta' informazzjoni dwar proċeduri amministrattivi dwar ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali u ta' attivitajiet professjonali relatati. Billi jikkonsolidaw diversi dettalji proċedurali f'portal wieħed faċli għall-utent, il-PSCs jiffacilitaw interazzjonijiet bla xkiel u aktar rapidi kemm għall-applikanti kif ukoll għall-awtoritajiet kompetenti. Dawn jiżguraw li ċ-ċittadini mobbli u l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jaċċessaw il-formoli, il-gwida u r-rekwiżiti neċessarji kollha mingħajr ma jkollhom jinnavigaw sorsi ta' informazzjoni sparpaljata, u għaldaqstant jippromwovu l-faċilità u l-effiċjenza.

Minkejja dawn id-diversi mekkanizmi, l-informazzjoni pprovduta lill-pubbliku mhux dejjem tkun ugwalment affidabbli u konsistenti. Fir-rapport speċjali tagħha tal-2024 dwar il-funzjonament tad-Direttiva²⁹, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri osservat, pereżempju, li l-listi ta' professjonijiet regolati fil-bażijiet tad-data nazzjonali xi drabi jkunu differenti mill-informazzjoni nnotifikata mill-Istati Membri lill-Bażi tad-Data tal-Professjonijiet Regolati tal-UE, li tiġbor informazzjoni dwar il-professjonijiet regolati kollha flimkien mar-rekwiżiti speċifiċi u l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, fil-pajjiżi tal-UE u taż-ŻEE u fl-Iżvizzera. L-istħarrigiet imwettqa għall-fini ta' dan ir-rapport ukoll innotaw inkonsistenzi bejn l-informazzjoni pprovduta mill-pajjiżi ta' orijini u mill-pajjiżi ospitanti. F'diversi istanzi, ir-rispondenti li jkunu qed ifittxu informazzjoni miż-żewġ naħat irċevew gwida kunfligġenti jew mhux kompluta³⁰. Biex tiġi rrimedjata l-kwistjoni, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri rrakkomandat li l-Kummissjoni tiżgura informazzjoni affidabbli u konsistenti għall-pubbliku, idealment permezz ta' sors ta' informazzjoni uniku fil-livell tal-UE.

Għal kwistjonijiet regolati skont id-dritt nazzjonali f'konformità mad-dritt tal-UE, l-awtoritajiet kompetenti tal-pajjiż ospitanti jibqgħu s-sors awtorevoli ta' informazzjoni. Biex jiġi ffaċilitat it-tixrid liċ-ċittadini, informazzjoni dettaljata dwar il-passi prattiċi tal-proċeduri ta' rikonnoxximent, ir-rekwiżiti tad-dokumenti, it-tariffi u l-għażla bejn perjodu ta' adattament u test tal-aptitudni bħala miżuri ta' kumpens potenzjali għandha tiġi pprovduta fil-livell tal-UE. B'ħarsa 'l quddiem, mudelli lingwistiċi kbar (LLM, Large Language Models) li jaħdmu bl-IA jistgħu jtejjbu b'mod konsiderevoli kif in-nies ifittxu għall-informazzjoni u gradwalment jistgħu jieħdu post

²⁹ [Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri, Rapport Speċjali, Ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali fl-UE, 2024.](#)

³⁰ Dwar dan, ara b'mod partikolari t-taqsim 8.2 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal.

I-arkitettura tradizzjonali tal-informazzjoni tas-siti web b'mod aktar intuwittiv u effiċjenti għaċ-ċittadini biex jaċċessaw l-informazzjoni regolatorja.

3.2. Sistemi ta' rikonoxximent

L-esperjenzi taċ-ċittadini mobbli tal-UE li jfittxu li l-kwalifiki tagħhom jiġu rikonoxxuti fi Stat Membru ieħor għall-aċċess għal professjoni regolata jiddependu mis-sistema ta' rikonoxximent applikabbli.

3.2.1. Is-sistema ġenerali ta' rikonoxximent

Skont is-sistema ġenerali ta' rikonoxximent, applikant li jfittex li jistabbilixxi lilu nnifsu fi Stat Membru ieħor jeħtieġli jipprovdli għadd ta' dokumenti inkluża evidenza tan-nazzjonalità, tal-kwalifiki professjonali, u tal-esperjenza rilevanti, jekk applikabbli. Imbagħad, l-awtorità kompetenti fl-Istat Membru ospitanti tqabbel il-kwalifiki tal-applikant li jagħtuh aċċess għal professjoni partikolari fl-Istat Membru domiciljari mar-rekwiżiti nazzjonali għall-aċċess għall-istess professjoni fl-istat ospitanti, fuq bażi ta' każ b'każ. Jekk ikunu meqjusa bħala ekwivalenti, jingħata r-ikonoxximent, u l-applikant ikun jista' jipprattika. Jekk ikunu jeżistu differenzi sostanzjali li ma jkunux jistgħu jiġu kkompensati bl-esperjenza professjonali u/jew bl-apprendiment tul il-ħajja, l-awtorità tista' teħtieġ test tal-aptitudni jew perjodu ta' adattament biex titneħħa l-lakuna. Ladarba dan il-proċess jitlesta b'suċċess, l-applikant jikseb ir-ikonoxximent u jkun jista' legalment jeżerċita l-professjoni fl-istat ospitanti.

Filwaqt li l-iskadenzi stabbiliti mid-Direttiva huma meqjusa bħala realistiki u ġeneralment jiġu rrispettati, diversi fatturi jistgħu jikkawżaw dewmien. Skont l-Artikolu 51(2) tad-Direttiva, l-applikazzjoni għar-ikonoxximent skont is-sistema ġenerali trid tiġi eżaminata malajr kemm jista' jkun u sa mhux aktar tard minn 4 xhur wara d-data li fiha jkun ġie sottomess il-fajl komplut tal-applikant. Abbażi ta' analiżi tal-kampjuni ta' erba' professjonijiet mobbli ħafna³¹, din l-iskadenza hija ġeneralment irrissettata sew. Madankollu, applikazzjonijiet mhux kompluti kif ukoll evalwazzjonijiet tal-esperti jew verifiki tad-dokumenti mdewma mill-Istat Membru li fih jinkisbu l-kwalifiki xi kultant idewmu l-proċess. Id-dewmien huwa kkawżat ukoll min-nuqqas ta' persunal suffiċjenti fil-livell nazzjonali biex jipproċessa l-applikazzjonijiet u mill-kumplessità ta' ċerti applikazzjonijiet, b'mod partikolari f'każijiet fejn ikunu qed jitqiesu l-miżuri ta' kumpens³².

³¹ Biex jinkiseb kontribut preċiż u komparabbli mill-awtoritajiet tal-Istati Membri, l-analiżi ffokat fuq ir-radjografi, fuq l-għalliema tal-iskola sekondarja, fuq l-assistenti tal-kura tas-saħħa u fuq l-assistenti soċjali. Intgħażlu dawn l-erba' professjonijiet għaliex jappartjenu għall-aktar professjonijiet mobbli li jaqgħu taħt is-sistema ġenerali, abbażi tad-data fil-Bażi tad-Data tal-Professjonijiet Regolati u abbażi tax-xejriet ta' mobbiltà tagħhom (li jkopru għadd kbir ta' Stati Membri aktar milli ftit biss).

³² Ara t-taqsim 2 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal għal aktar informazzjoni dwar id-durata tal-proċedura u l-kawżi ta' dewmien possibbli.

Il-proċedura tinvolti rekwiżiti tad-dokumenti konsiderevoli u mhux dejjem tkun iffacilitata permezz ta' mezzi elettronici u/jew diġitali.³³ L-Anness VII tad-Direttiva jipprovdi lista eżawrjenti ta' dokumenti li jistgħu jkunu meħtieġa mill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti għall-fini ta' stabbiliment. Ġeneralment, l-Istati Membri jkunu jeħtieġu sett ewlieni ta' dokumenti għall-applikazzjonijiet għar-rikonoxximent professjonali: tipikament, prova tan-nazzjonalità, tal-kwalifiki, u tal-esperjenza professjonali. Rekwiżiti lil hinn minn dawn, bħal attestazzjonijiet ta' karattru tajjeb, ċertifikati tas-saħħa, jew kopertura tal-assigurazzjoni, iwarjaw ħafna bejn il-professjonijiet u l-pajjiżi. Bħala medja, l-applikanti jeħtiġilhom jipprovdu bejn 5 u 10 dokumenti, b'total ta' madwar 10 sa 20 paġna, għalkemm dan jista' jkun ogħla f'xi Stati Membri. Kulma jmur, l-Istati Membri qed jadottaw dejjem aktar il-proċeduri diġitali għas-sottomissjoni tad-dokumenti, iżda l-ipproċessar elettroniku għadu adottat sa livelli differenti, u xi pajjiżi jzommu sistemi parzjalment diġitali jew ibbażati fuq il-karta³⁴. Minkejja dan, għall-professjonijiet li għalihom tapplika l-Karta Professionali Ewropea, il-proċedura diġitalizzata hija disponibbli fl-Istati Membri kollha.

Il-kumplessità tal-proċeduri ta' rikonoxximent skont is-sistema ġenerali tiddependi mil-livell ta' similarità fir-regolamentazzjoni tal-professjonijiet bejn l-Istati Membri. Huwa aktar faċli meta l-Istati Membri domiciljari u l-Istat Membri ospitanti jirregolaw ir-rekwiżiti ta' aċċess għal professjoni b'mod simili. Jekk ir-regolamenti jvarjaw b'mod sinifikanti, jew jekk Stat Membru domiciljari ma jirregolax il-professjoni u l-Istat Membru ospitanti jirregolaha, ir-rikonoxximent xorta jibqa' possibbli, iżda l-applikanti jiffaċjaw aktar diffikultajiet fil-ġbir tal-evidenza biex jagħtu prova tal-kwalifiki professjonali tagħhom.

Għadd żgħir ta' proċeduri ta' rikonoxximent skont is-sistema ġenerali jintemm b'deċiżjoni negattiva dwar ir-rikonoxximent³⁵. Dawn id-deċiżjonijiet ma jippermettux lill-applikanti

³³ Ara t-taqsima 2 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal għal aktar informazzjoni dwar it-tipi ta' dokumenti mitluba skont is-sistema ġenerali ta' rikonoxximent, lil hinn minn prova tan-nazzjonalità, mill-prova tal-kwalifika u mill-attezzjonijiet tal-esperjenza professjonali, kif ukoll il-livelli varji li fihom il-proċedura ta' rikonoxximent tista' titlesta b'mod elettroniku fl-Istati Membri.

³⁴ Bl-eċċezzjoni ta' dawk il-professjonijiet li għalihom tapplika l-Proċedura tal-Karta Professionali Ewropea, id-disponibbiltà tal-proċeduri elettronici għalkollox (apparti dawk li għalihom tapplika l-Proċedura tal-Karta Ewropea) tvarja skont l-Istat Membru u skont il-professjoni. Pereżempju, għall-professjoni ta' assistent tal-kura tas-saħħa, erba' Stati Membri biss (DK, FI, PT u RO) joffru proċedura ta' rikonoxximent elettronika għalkollox filwaqt li, għall-assistenti soċjali, il-proċedura sħiħa ta' rikonoxximent permezz ta' mezzi elettronici hija disponibbli fl-Istati Membri kollha ħlief fi tlieta minnhom. L-użu ta' proċeduri elettronici disponibbli wkoll iwarja b'mod konsiderevoli. Għall-finijiet illustrattivi, filwaqt li għall-professjoni ta' radjografu ċittadini mobbli jistgħu jlestu l-proċedura sħiħa ta' rikonoxximent permezz ta' mezzi elettronici fi kważi l-Istati Membri kollha, l-applikanti fi Stati Membri differenti jagħzlu l-proċedura elettronika b'livelli li jvarjaw ħafna, b'10 % fl-HR sa 'l fuq minn 95 % fl-IE, fil-FI, fil-PT u fid-DK. Id-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja dan ir-rapport jipprovdi data illustrattiva addizzjonali dwar dan.

³⁵ Għall-perjodu mill-2020 sal-2024, dan is-sehem kien ta' 7,4 %.

jeżerċitaw il-professjoni tal-għażla tagħhom. Hija meħtieġa analiżi ulterjuri biex jiġu ddeterminati l-kawżi li wasslu għal dawn id-deċiżjonijiet, speċjalment f'każijiet fejn l-applikanti jonqsu milli jagħtu l-evidenza meħtieġa minn awtorità ta' rikonossiment. Xi deċiżjonijiet negattivi jistgħu possibbilment jirriżultaw ukoll minn rekwiżiti riġidi li jillimitaw il-flessibilità biex tiġi aċċettata d-dokumentazzjoni. F'xi każijiet, l-applikanti jistgħu jiddeċiedu wkoll li ma jkomplux bl-applikazzjoni tagħhom meta jkunu ffaċċjati bi proċeduri twal jew ikkumplikati. F'oħrajn, id-deċiżjoni li ma jiġux ipprovduti d-dokumenti tista' tkun marbuta ma' nuqqas tal-kwalifiki formali, tal-esperjenza u/jew fedina penali nadifa meħtieġa mill-applikant.

3.2.2. Rikonossiment awtomatiku ibbażat fuq l-esperjenza professjonali

Ir-rikonossiment ibbażat fuq l-esperjenza professjonali jappartjeni prinċipalment għall-professjonijiet tal-artiġjanat, tas-snaġġa', u industrijali fejn ma jeżistux rekwiżiti minimi armonizzati ta' taħriġ fil-livell tal-UE. B'mod aktar speċifiku, din is-sistema ta' rikonossiment tapplika għall-attivitajiet professjonali elenkati fl-Anness IV tad-Direttiva (eż. bajjada, bennejja, mastrudaxxi, maniġers tal-catering, eċċ.). Skont din is-sistema, professjonist li kiseb esperjenza suffiċjenti u verifikata fi professjoni regolata fi Stat Membru wieħed jista' jkollu l-kwalifiki tiegħu awtomatikament rikonossuti fi Stat Membru ieħor, mingħajr ma jgħaddi minn valutazzjoni ulterjuri. L-applikant jeħtieġu jipprovidi evidenza — bħal ċertifikati jew attestazzjonijiet minn awtoritajiet kompetenti — li turi li wettaq il-professjoni legalment u effettivament għal perjodu stabbilit (normalment bejn sentejn u 6 snin, skont il-professjoni, l-istatus tal-impjeg u l-livell ta' taħriġ). Imbagħad, l-Istat Membru ospitanti jeħtieġu jirrikonossu d-dritt tal-applikant li jipprattika l-istess attività jew waħda komparabbli. Il-proċedura tissimplifika l-mobbiltà għall-professjonisti b'esperjenza filwaqt li żżomm salvagwardji għall-kwalità tas-servizzi u għall-protezzjoni pubblika.

Minkejja l-vantaġġi li toffri, din it-tieni sistema ta' rikonossiment ftit li xejn tintuża. Meta mqabbla mas-sistema ġenerali, din it-tieni sistema ta' rikonossiment normalment tkun aktar rapida, billi l-proċeduri ta' rikonossiment jieħdu bejn inqas minn xahar sa mhux aktar minn 3 xhur wara t-tlestija tal-applikazzjoni. Barra minn hekk, din is-sistema tipprovidi l-vantaġġ li wieħed jirreferi għall-esperjenza professjonali verifikabbli aktar milli għat-taħriġ formali u tinvolvi relattivament inqas dokumenti. Madankollu, l-użu tas-sistema għadu mhux uniformi, b'minoranza biss ta' Stati Membri li jużawha fuq bażi regolari u grupp kbir li jirrapporta l-ebda użu jew użu limitat ħafna³⁶. Ir-raġuni għal dan ma hijiex ċara u teħtieġ analiżi ulterjuri, anke minħabba l-għadd

³⁶ Bejn l-2020 u l-2024, il-ħames Stati Membri tal-UE li ħadu l-aktar deċiżjonijiet ta' rikonossiment ibbażati fuq l-esperjenza professjonali (FR, RO, PL, PT u DE) kienu jirrappreżentaw aktar minn 72 % tad-deċiżjonijiet kollha fil-kuntest ta' din is-sistema. Ghaxar Stati Membri rrapportaw li ħadu 20 deċiżjoni ta' rikonossiment jew inqas ibbażati fuq l-esperjenza professjonali.

limitat ta' twegibiet għall-istħarriġ dwar dan is-suġġett. Pereżempju, il-facilità għall-utent u l-aċċettabilità tas-sistema huma pperċepiti b'mod differenti mill-partijiet ikkonċernati differenti fl-istess Stat Membru. Filwaqt li ħafna awtoritajiet kompetenti u esperti nazzjonali jaraw is-sistema kurrenti bħala prattika u jsibu l-valutazzjoni tal-esperjenza professjonali relattivament faċli — partikolarment meta tkun appoġġata b'ċertifikati mill-Istat Membru domiciljari — ħafna oħrajn iqisu l-proċedura u l-listi sottostanti ta' attivitajiet tagħha bħala mhux aġġornati³⁷. Dawn l-esperti nazzjonali jqisu l-listi ta' professjonijiet fl-Anness IV u fin-nomenklatura sottostanti bħala mhux ċari, b'definizzjonijiet li jirkbu fuq xulxin jew mhux preċiżi li jikkumplikaw id-determinazzjoni ta' liema professjonijiet jikkwalifikaw. Barra minn hekk, ostakli burokratiċi, in-nuqqas ta' proċessi diġitali, u prattiki ta' dokumentazzjoni inkonsistenti madwar l-Istati Membri xi drabi jagħmlu l-applikazzjonijiet ikkumplikati.

3.2.3. Rikonoxximent awtomatiku bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ

Ir-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ huwa l-aktar sistema razzjonalizzata ta' rikonoxximent minħabba li l-awtorità kompetenti teħtieġ biss li tivverifika l-awtenticità tad-dokument. Din is-sistema hija regolata fit-Titolu III, il-Kapitolu III, tad-Direttiva u normalment tissegjaħ is-sistema ta' rikonoxximent "awtomatiku". Tapplika għal professjonijiet bħat-tobba, l-infermiera responsabbli għall-kura ġenerali, id-dentisti, il-kirurgi veterinarji, il-qwiebel, l-ispizjara, u l-periti (imsejha professjonijiet "settorjali").

Rekwiżiti minimi armonizzati ta' taħriġ għall-professjonijiet settorjali jiżguraw linja bażi konsistenti għall-edukazzjoni u għat-taħriġ madwar l-UE. Dawn ir-rekwiżiti jzommu l-fiduċja fost l-Istati Membri u jillimitaw id-diskrepanzi fl-istandards edukattivi, filwaqt li jiżguraw ċertu livell verifikabbli ta' kompetenza u jikkontribwixxu għas-sikurezza tal-pazjenti u tar-riċevituri tas-servizzi. Id-Direttiva tistipula r-rekwiżiti minimi speċifiċi ta' taħriġ għal kull professjoni, fejn ċerti rekwiżiti jkunu jistgħu jiġu adattati permezz ta' atti delegati biex jibqgħu allinjati mal-progress xjentifiku u tekniku. Tirrispetta l-awtonomija tas-sistemi nazzjonali ta' edukazzjoni u ta' taħriġ, u tippermetti lill-Istati Membri jeċċedu dawn ir-rekwiżiti minimi skont il-ħtiġijiet tagħhom.

B'mod ġenerali, il-partijiet ikkonċernati jivvalutaw il-funzjonament tas-sistema ta' rikonoxximent ibbażata fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ b'mod aktar favorevoli minn dak tas-sistemi ta' rikonoxximent l-oħrajn. B'tariffi tal-applikazzjoni ġeneralment baxxi, bl-aderenza mal-iskadenzi proċedurali, u b'rekwiżiti ta' dokumentazzjoni manigġabbli, din is-sistema ta' rikonoxximent tiffacilita l-mobbiltà

³⁷ Pereżempju, 55 % tal-awtoritajiet kompetenti u 50 % tal-esperti nazzjonali jqisu li l-Anness IV bħala adattat għall-ħtiġijiet kurrenti tal-professjonisti. Aktar data dwar kif il-partijiet ikkonċernati jivvalutaw il-funzjonament tal-Anness IV hija disponibbli fit-taqsim 3.1 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal.

professionali b'mod effiċjenti u kosteffettivi. Għal dawn ir-raġunijiet, il-partijiet ikkonċernati ġeneralment jaqblu li s-sistema ta' rikonoxximent "awtomatiku" bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ hija soluzzjoni aħjar mis-sistema ġenerali ta' rikonoxximent li l-effettività u l-effiċjenza tagħha jiddependu mil-livell ta' armonizzazzjoni tar-regolamenti fl-Istati Membri. Hija wkoll aktar apprezzata mir-rikonoxximent ibbażat fuq l-esperjenza professjonali, li l-applikazzjoni tiegħu hija meqjusa bħala inqas sempliċi minn xi awtoritajiet għar-raġunijiet deskritti hawn fuq³⁸.

Fir-rigward tal-vantaġġi tiegħu, hemm interess ċar fl-estensjoni tar-rikonoxximent "awtomatiku" għal professjonijiet addizzjonali. L-estensjoni tar-rikonoxximent awtomatiku għal professjonijiet li bħalissa ma humiex koperti tissimplifika u tħaffef il-proċess ta' rikonoxximent, u b'hekk tiffacilita r-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali u tagħti spinta lill-mobbiltà professjonali fl-UE. Dan jista' jsir b'modi differenti. Apparti l-estensjoni tal-lista ta' professjonijiet li għalihom ikunu ġew armonizzati r-rekwiżiti minimi ta' taħriġ permezz ta' emendi leġislattivi, hemm ukoll possibbiltà li bħala bażi jintużaw l-oqfsa ta' taħriġ komuni (CTFs, Common Training Frameworks) jew it-testijiet ta' taħriġ komuni (CTTs, Common Training Tests) li t-tnejn li huma jistgħu jiġu adottati permezz ta' atti delegati.

Is-CTFs jipprovdu l-aktar għażla flessibbli. L-għan tagħhom hu li jippermettu lil aktar professjonisti jiċċaqalqu madwar l-UE billi jestendu r-rikonoxximent awtomatiku ibbażat fuq sett komuni ta' għarfien, ta' ħiliet u ta' kompetenzi għat-twettiq ta' professjoni regolata speċifika. Is-CTFs ma jarmonizzawx għalkollox ir-rekwiżiti ta' taħriġ u jippermettu lill-Istati Membri jzommu kemm taħriġ konformi mas-CTF kif ukoll taħriġ ieħor li jwassal għal professjonijiet regolati. F'konformità mad-Direttiva, CTF jista' jiġi stabbilit għall-professjonijiet li għandhom livell notevoli ta' mobbiltà jew li għandhom il-potenzjal għal aktar moviment transfruntier, u li għalihom hemm allinjament suffiċjenti dwar ir-regolamentazzjoni professjonali u l-edukazzjoni u t-taħriġ f'għadd minimu ta' Stati Membri. B'mod speċifiku, mill-inqas terz tal-Istati Membri tal-UE jeħtigilhom jirregolaw il-professjoni u mill-inqas terz minnhom bħalissa jeħtigilhom ikollhom fis-seħħ is-sett komuni ta' għarfien, ta' ħiliet u ta' kompetenzi li fuqhom ikun ibbażat is-CTF potenzjali. Il-qafas irid ukoll ikun allinjat mal-leġislazzjoni eżistenti tal-UE u dik nazzjonali u juri li jservi l-interess pubbliku b'mod proporzjonat. Ir-rikonoxximent awtomatiku u s-sett komuni ta' rekwiżiti ta' taħriġ skont CTF partikolari japplikaw biss għall-kwalifiki nazzjonali konformi mar-rekwiżiti tiegħu u bejn l-Istati Membri li jipparteċipaw f'tali CTF. Filwaqt li s-CTFs jiffacilitaw il-proċeduri ta' rikonoxximent u ġġeneraw interess minn organizzazzjonijiet professjonali li qed ifittxu vizibbiltà fil-livell tal-UE, l-ebda CTF ma ġie stabbilit sa issa minħabba li l-professjonijiet meqjusa ma ssodisfawx għalkollox ir-rekwiżiti stipulati fid-Direttiva kif spjegat hawn

³⁸ Ara l-Kapitolu 4 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal għal aktar dettalji dwar l-esperjenza tal-awtoritajiet kompetenti mas-sistema ta' rikonoxximent awtomatiku u l-valutazzjoni tagħha.

fuq. Dan spiss kien minħabba r-rekwiziti nazzjonali differenti ta' edukazzjoni u ta' taħriġ għall-aċċess għall-attivitajiet professjonali inkwistjoni. Fl-2019 ġie stabbilit Test ta' Taħriġ Komuni għall-professjoni ta' istruttur tal-iski.

Għaddejnin sforzi biex jiġi stabbilit CTF għall-fizjoterapisti. Fl-2022 u fl-2023, il-Kummissjoni ddiskutiet is-CTFs mal-grupp ta' koordinaturi għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali, li identifika lill-fizjoterapisti u lill-ingeniera ċivili bħala professjonijiet kandidati potenzjali għal CTF. F'Marzu tal-2024 inħoloq is-sottogrupp dwar l-Oqfsa ta' Taħriġ Komuni taħt il-kappa tal-grupp ta' koordinaturi esperti tal-Kummissjoni għar-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali. Is-sottogrupp bħalissa jikkonsisti minn rappreżentanti tal-Istati Membri u minn esperti tal-fizjoterapija nnominati mill-Istati Membri u l-ħidma tiegħu ffokat esklużivament fuq il-fattibbiltà tal-ħolqien ta' CTF għall-professjoni ta' fizjoterapista. B'mod partikolari, is-sottogrupp expert assista lill-Kummissjoni fl-immappjar tal-edukazzjoni, tat-taħriġ u tar-regolamentazzjoni tal-professjoni madwar l-Istati Membri. Abbażi tal-eżiti preliminari tal-ħidma tas-sottogrupp, il-Kummissjoni qiegħda tiffinalizza l-immappjar li fuqu għandha l-intenzjoni li tibbaża Att Delegat għal CTF għall-fizjoterapisti bħala parti mill-inizjattiva dwar it-trasferibbiltà tal-ħiliet.

Barra minn hekk, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri, il-Kummissjoni qiegħda taħdem biex tidentifika professjonijiet addizzjonali li għalihom jistgħu jiġu żviluppjati CTFs fil-futur. Fl-istess ħin, għaddejnin riflessjonijiet dwar kif jista' jiġi rrazzjonalizzat u strutturat ulterjorment il-proċess għall-għażla, għall-prijoritizzazzjoni u għall-valutazzjoni ta' professjonijiet adegwati għal CTF fit-terminu medju. Dawn l-isforzi jeħtieġu kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, kif ukoll mal-organizzazzjonijiet professjonali kkonċernati u ma' partijiet ikkonċernati oħrajn.

Apparti l-estensjoni tar-rikonoxximent awtomatiku għal aktar professjonijiet, hemm lok sabiex tiġi rrazzjonalizzata l-proċedura nnifisha ta' rikonnoxximent awtomatiku bbażat fuq ir-rekwiziti minimi ta' taħriġ. Fil-prinċipju, il-proċess ta' kontroll dwar jekk l-evidenza tal-kwalifiki professjonali sottomessa minn applikant tikkorrispondix għall-evidenza ammissibbli elenkata fl-Anness V tad-Direttiva għandu jkun sempliċi u rapidu. Madankollu, fil-prattika l-awtoritajiet kompetenti xi drabi jqattgħu żmien u sforz sinifikanti fl-analizi tad-dokumenti sottomessi mill-applikanti. L-evidenza turi li ż-żmien meħtieġ biex tittieħed deċiżjoni f'diversi Stati Membri jew saħansitra fl-istituzzjonijiet fi Stat Membru wieħed ivarja.

Il-kwistjoni ewlenija tidher li hija l-ivverifikar tal-awtentiċità tad-dokumenti. Din spiss tinvolvi kuntatti bejn l-awtoritajiet rispettivi. Għalkemm dan il-proċess huwa

appoġġat mis-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern (IMI)³⁹, id-disponibbiltà tar-riżorsi, l-istrutturi u l-proċeduri amministrattivi, u l-ħin ta' rispons tal-awtoritajiet kompetenti kollha jinfluwenzaw kemm din il-verifika titlesta bla xkiel u malajr. B'mod paradossali, l-awtoritajiet kompetenti xi drabi jqisu l-avvanzi teknoloġiċi bħala riskju addizzjonali aktar milli opportunità biex jirrazzjonalizzaw u jtejbu l-proċessi (eż. jista' jkun aktar faċli li jiġu ffalsifikati dokumenti bl-użu tal-aħħar teknoloġija).

Biex is-sistema ta' rikonoxximent ibbażata fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ issir verament awtomatika jkun meħtieġ l-użu ta' teknoloġiji godda u emergenti bħal-LLMs biex jiġu mminimizzati l-kompiti amministrattivi. Fejn applikabbli, dan jista' jillibera r-riżorsi għal kompiti sostantivi relatati mal-proċess ta' rikonoxximent. Soluzzjonijiet bħal dawn jistgħu jinkludu kredenzjali diġitali u proċeduri diġitali konformi mal-inizjattivi ta' politika diġitali usa' tal-Kummissjoni (ara t-Taqsima 5 hawn taħt). Madankollu, dan jeħtieġ il-ħruġ ta' ċertifikati diġitali li għalihom id-data sottostanti tkun tista' tiġi vverifikata faċilment u/jew passi proċedurali alternattivi li bihom l-Istati Membri domiciljari jivverifikaw u jikkonfermaw id-dokumenti u d-data bħala pass inizjali għar-rikonoxximent (bħall-proċedura tal-KPE).

Filwaqt li d-Direttiva diġà tintegra l-użu possibbli tal-għodod diġitali, id-dispożizzjonijiet kurrenti jistgħu jiġu adattati ulterjorment biex jisfruttaw bis-siħ il-potenzjal tad-diġitalizzazzjoni. B'segwitu għall-emenda tal-2013, il-qafas legali introduċa grad ta' flessibbiltà billi ppermetta strumenti bħall-KPE u użu akbar tas-sistema tal-IMI. Dawn id-dispożizzjonijiet urew li d-Direttiva tista' tintegra b'suċċess l-għodod diġitali fil-proċessi ta' rikonoxximent. Il-proċeduri elettronici u l-pjattaformi ta' kooperazzjoni naqqsu l-kumplessità amministrattiva u juru l-valur miżjud tal-integrazzjoni tal-iżviluppi teknoloġiċi fil-mekkanizmi operazzjonali tad-Direttiva⁴⁰. Minkejja dan, it-tranzizzjoni lejn il-proċeduri diġitali ma hijiex uniformi bejn l-Istati Membri. F'ħafna każijiet, l-awtoritajiet kompetenti għadhom jeħtieġu li l-ħaddiema u l-professionisti mobbli jissottomettu kopji stampati tad-dokumenti, minkejja l-għażliet eżistenti ta' sottomissjoni elektronika, minħabba l-verifika ta' firem jew tħassib ieħor dwar is-sigurtà. Billi t-teknoloġiji diġitali evolwew b'mod konsiderevoli, hemm opportunità ċara biex isir użu aħjar mill-proċeduri ta' rikonoxximent elettronici u interoperabbli għalkollox li huma aktar rapidi, aktar

³⁹ Is-Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern hija bażi tad-data online sigura u multilingwi li tiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi involuti fl-implimentazzjoni prattika tad-dritt tal-UE.

⁴⁰ Wieħed mill-benefiċċji l-aktar ċari tal-proċedura tal-KPE huwa ż-żmien qasir ta' pproċessar tagħha. Abbażi ta' stħarriġ tal-awtoritajiet kompetenti, aktar minn 60 % tal-Istati Membri jwettqu l-proċeduri ta' rikonoxximent f'inqas minn xahar, filwaqt li l-bqija jirrapportaw perjodi ta' żmien ta' xahar sa xahrejn. L-ebda Stat Membru ma rrapporta durati li jaqbzū x-xahrejn.

konsistenti, siguri u aktar aċċessibbli kemm għaċ-ċittadini kif ukoll għall-awtoritajiet kompetenti.

4. Il-fiduċja reċiproka u l-kooperazzjoni amministrattiva huma essenzjali għall-funzjonament tal-qafas regolatorju

Il-fiduċja reċiproka bejn l-awtoritajiet amministrattivi tal-Istati Membri hija kruċjali biex jiġi żgurat il-funzjonament xieraq tal-qafas regolatorju stabbilit mid-Direttiva. Iż-żamma ta' livell għoli ta' fiduċja teħtieġ regoli trasparenti, konsistenti u proporzjonati li jirregolaw ir-regolamentazzjoni u r-rikonossiment ta' kwalifiki professjonali fl-Istati Membri. Din tiddependi b'mod kruċjali wkoll minn notifiki f'waqthom mill-Istati Membri sabiex tiġi żgurata t-trasparenza u jiġu ffaċilitati s-sorveljanza u l-infurzar tar-regoli (4.1) u mill-użu effettiv tal-mekkanizmu ta' twissija stabbilit biex tiġi kondiviża informazzjoni kritika dwar professjonisti li jistgħu jkunu ta' riskju (4.2). Finalment, iż-żamma tal-fiduċja fil-qafas regolatorju teħtieġ aġġornamenti regolati tal-qafas biex jiġi żgurat li jirrifletti l-aħħar żviluppi xjentifiċi u tekniċi (4.3).

4.1. Notifiki

Id-Direttiva dwar il-Kwalifiki Professionali tkopri għadd ta' rekwiziti ta' notifika biex l-Istati Membri jżguraw it-trasparenza u l-koordinazzjoni effettiva tal-proċess ta' rikonossiment. Pereżempju, l-Istati Membri jeħtigilhom jinformaw lill-Kummissjoni dwar il-professjonijiet kollha li għalihom jirregolaw l-aċċess, flimkien mar-rekwiziti tal-kwalifiki u l-awtoritajiet kompetenti responsabbli għar-rikonossiment fil-bażi tad-data tal-professjonijiet regolati. Skont id-Direttiva, l-Istati Membri jeħtigilhom jinnotifikaw ukoll lill-Kummissjoni dwar il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi li jadottaw u li jkollhom impatt fuq l-evidenza nazzjonali tal-kwalifiki li tkun soġġetta għar-rikonossiment awtomatiku skont id-Direttiva, ibbażat fuq ir-rekwiziti minimi armonizzati ta' taħriġ tal-UE. Għaldaqstant, għandha tiġi nnotifikata wkoll l-introduzzjoni ta' kwalunkwe taħriġ ġdid li jwassal għall-ħruġ ta' evidenza nazzjonali tal-kwalifiki koperta mill-Anness V tad-Direttiva kif ukoll ta' kwalunkwe bidla fl-evidenza tal-kwalifiki/tat-taħriġ sottostanti/tal-korpi aġġudikanti li diġà huma inklużi fl-Anness V tad-Direttiva. Notifiki b'hal dawn iridu jintbagħtu permezz tal-IMI. Imbagħad il-Kummissjoni taġġorna l-Anness V permezz ta' atti delegati. L-Istati Membri jeħtigilhom jirrapportaw ukoll lill-Kummissjoni dwar l-għadd ta' deċiżjonijiet individwali ta' rikonossiment meħuda fil-livell nazzjonali, li jippermetti li jkun hemm trasparenza fir-rigward tal-mobbiltà professjonali bejn l-Istati Membri u fir-rigward tar-rati ta' rikonossiment għal kull professjoni u għal kull pajjiż. Bis-saħħa ta' dawn l-obbligi ta' notifika, id-Direttiva tiżgura t-trasparenza, is-sorveljanza u l-kooperazzjoni, li jippermettu li l-informazzjoni dwar il-kwalifiki u r-regolamenti professjonali tibqa' konsistenti, aġġornata, u fdata madwar l-UE.

Filwaqt li 90 % tal-awtoritajiet kompetenti mistharrġa jikklassifikaw is-sistema ta' notifika skont l-IMI bħala effiċjenti, uħud jiddeskrivu l-proċess bħala kkumplikat u li jieħu l-ħin. L-istharrġiet imwettqa għall-fini ta' dan ir-Rapport urew livell għoli ta' profiċjenza fost l-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tal-proċess ta' notifika⁴¹. Ġeneralment, l-awtoritajiet kompetenti jirrikonoxxuh bħala għodda importanti għat-trasparenza, għall-kooperazzjoni, u għall-konsistenza regolatorja madwar l-UE. Madankollu, diversi awtoritajiet jiddeskrivu wkoll il-proċess bħala wieħed ikkumplikat u li jieħu l-ħin b'mod amministrattiv, b'mod partikolari meta agġornamenti frekwenti jew riformi nazzjonali kumplessi jeħtieġu notifiċi multipli. Uħud jesprimu tħassib dwar il-gwida limitata u l-interpretazzjonijiet differenti ta' liema informazzjoni trid tiġi nnotifikata, li jista' jwassal għal inkonsistenzi bejn il-pajjiżi. Oħrajn jenfasizzaw id-diffikultajiet tekniċi bil-proċess ta' sottomissjoni elettronika u l-ħtieġa ta' koordinazzjoni aħjar bejn il-ministeri nazzjonali u l-korpi professjonali fl-Istat Membru tagħhom stess.

4.2. Il-mekkanizmu ta' twissija

Id-Direttiva ilha mill-2016 tipprevedi mekkanizmu ta' twissija dwar professjonisti li t-twettiq ta' attivitajiet professjonali tagħhom fit-territorju ta' Stat Membru jkun ġie ristrett jew ipprojbit mill-awtoritajiet jew mill-qrati nazzjonali. Il-fini ewlenija tiegħu hija li jippermetti l-komunikazzjoni rapida bejn l-awtoritajiet kompetenti meta d-dritt għall-prattika ta' professjonist ikun ġie ristrett, sospiż jew irtirat b'mod permanenti minħabba sanzjonijiet dixiplinarji jew kriminali — speċjalment f'setturi li jaffettwaw direttament is-sikurezza pubblika, bħall-kura tas-saħħa jew l-edukazzjoni tal-minorenni. L-Istati Membri huma marbuta wkoll li jibagħtu twissijiet meta professjonisti jkunu użaw diplomi ffalsifikati fil-proċess ta' rikonoxximent tal-kwalifiki. **Fid-dawl tad-diviżjoni tal-kompetenzi bejn l-UE u l-Istati Membri, dawn tal-aħħar għandhom rwol kruċjali fl-implimentazzjoni u fl-operat tas-sistema tal-mekkanizmu ta' twissija fil-livell nazzjonali.** Id-Direttiva teħtieġ li l-Istati Membri jiskambjaw informazzjoni dwar kwalunkwe deċiżjoni meħuda għar-restrizzjoni jew għall-projbizzjoni, anke b'mod temporanju, tat-twettiq ta' attività professjonali minn individwu partikolari. Madankollu, l-Istati Membri jibqgħu kompetenti sabiex jiddefinixxu r-raġunijiet għaliex ikunu għamli dan. Għaldaqstant, ir-raġunijiet jistgħu jkunu sostanzjalment differenti madwar l-UE f'diversi oqsma. Għaldaqstant, l-Istati Membri jibqgħu responsabbli għall-implimentazzjoni tal-mekkanizmu ta' twissija fil-livell nazzjonali u biex jagħtu segwitu għat-twissijiet li jirċievu. L-awtoritajiet kompetenti tagħhom jeħtieġilhom jidentifikaw il-każijiet rilevanti

⁴¹ Aktar minn 90 % tar-rispondenti jikkonfermaw li jafu kif jinnotifikaw permezz tal-IMI, u l-istess perċentwal jikklassifikaw is-sistema ta' notifika bħala effiċjenti. Aktar informazzjoni dwar il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati rigward is-sottomissjoni u l-verifika ta' notifiċi hija pprovduta fit-taqsim 4.4 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal.

u huma meħtieġa joħorġu twissijiet permezz tas-sistema tal-IMI fil-limiti ta' żmien speċifikati (tipikament 3 ijiem). L-Istati Membri huma responsabbli wkoll għall-iżgurar li t-twissijiet ikunu akkurati, f'waqthom, u limitati għal dak li jkun strettament neċessarju skont ir-regoli dwar il-protezzjoni tad-data. Meta jaslu twissijiet, huwa d-dmir tal-awtoritajiet fl-Istati Membri li jirċievu li jirrieżaminaw l-informazzjoni, jivvalutaw ir-rilevanza tagħha għall-gurizdizzjoni tagħhom, u jieħdu l-miżuri xierqa skont id-drittijiet nazzjonali tagħhom stess. Filwaqt li l-Kummissjoni topera l-għodda tal-IT (l-IMI), hija ma tieħu l-ebda rwol bħala speditur, riċevitur jew kontrollur fl-iskambji ta' informazzjoni. Ir-rwol tagħha huwa li timmonitorja l-funzjonament ġenerali tas-sistema, tiżgura l-applikazzjoni konsistenti madwar l-Istati Membri u tipprovdi gwida teknika u proċedurali permezz tal-qafas tal-IMI.

Il-mekkanizmu ta' twissija ma għandux jitqies b'mod iżolat. Ma jieħu post l-ebda reġistru domestiku li l-Istati Membri jista' jkollhom biex iżommu rekord tal-professjonisti li jkunu sospiżi, ipprojbti jew ristretti milli jwettqu l-attivitajiet professjonali tagħhom; dan jikkomplementa dispożizzjonijiet oħrajn inkorporati fid-Direttiva li jippermettu lill-awtoritajiet nazzjonali jiżguraw l-interessi tal-konsumaturi u tal-pazjenti billi jivverifikaw l-assenza ta' sospensjonijiet temporanji jew finali mill-eżerċizzju tal-professjoni jew l-assenza ta' kundanni penali.

Madankollu, il-varjazzjoni sinifikanti fl-għadd ta' twissijiet li jintbagħtu fost l-Istati Membri teħtieġ attenzjoni aktar mill-qrib. Naturalment, sa ċertu punt, id-differenzi fl-għadd ta' twissijiet jikkorrelataw mad-daqs tal-Istat Membru u mal-għadd ta' professjonisti reġistrati. Madankollu, fatturi oħrajn jidhru li huma importanti mill-inqas daqshom, inklużi l-varjazzjonijiet fil-prattiki amministrattivi u fl-oqfsa legali (eż. l-eżistenza u l-applikazzjoni ta' miżuri ta' sospensjoni u r-raġunijiet għalihom) u d-disponibbiltà ta' riżorsi għall-monitoraġġ u għall-infurzar tar-regolamenti professjonali. Ix-xejra lejn għadd dejjem akbar ta' twissijiet għal raġunijiet amministrattivi⁴² tenfasizza l-ħtieġa ta' armonizzazzjoni ulterjuri madwar l-UE u titjib ulterjuri fl-implimentazzjoni tal-mekkanizmu ta' twissija sabiex jiġu żgurati l-konsistenza u l-effettività madwar l-UE.

Il-Kummissjoni qed tieħu miżuri biex tindirizza l-kwistjonijiet imqajma mill-Istati Membri relatati mal-implimentazzjoni tal-mekkanizmu ta' twissija. Qabel l-2020 tnedew diversi proċeduri ta' ksur li jikkonċernaw l-istabbiliment ta' oqfsa legali relatati mal-mekkanizmu ta' twissija fl-Istati Membri. Dawn wasslu sabiex l-Istati Membri introduċew il-miżuri neċessarji biex jippermettu l-konformità mad-Direttiva. Il-Kummissjoni introduċiet ukoll il-possibbiltà sabiex l-awtoritajiet spedituri jiddistingwu bejn it-twissijiet skattati minn "raġunijiet sostanzjali li jikkonċernaw il-prattika tal-professjoni" u dawk skattati minn "raġunijiet oħrajn". It-twissija "għal raġunijiet oħrajn"

⁴² Ara l-Kapitolu 8.1 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja.

tinkludi, pereżempju, każijiet li fihom professjonist jiġi sospiż milli jeżerċita l-professjoni minhabba nonkonformità mar-rekwiżiti amministrattivi. Waqt li l-partijiet ikkonċernati apprezzaw din il-miżura, uħud talbu kjarifika ulterjuri, amplifikata mir-rakkomandazzjoni dwar din il-kwistjoni fir-rapport tal-awditjar tal-2024 tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri. Bi twegiba, il-Kummissjoni qed tfejji dokument ta' gwida u taħriġ Prattiku għall-awtoritajiet kompetenti biex tikkjarifika l-kategorizzazzjoni tat-twissijiet u tindirizza mistoqsijiet Prattiki oħrajn dwar it-twissijiet, imqajma mill-Istati Membri.

4.3. Aġġornamenti għas-sistema ta' rikonoxximent awtomatiku bbażata fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ

Li r-rekwiżiti minimi ta' taħriġ tad-Direttiva għall-professjonijiet eliġibbli għal rikonoxximent awtomatiku jinżammu aġġornati huwa vitali għaż-żamma ta' sistema ta' rikonoxximent professjonali dinamika u effettiva fl-UE. Mill-2013, il-Kummissjoni kellha s-setgħa li taġġorna dawn ir-rekwiżiti permezz ta' atti delegati biex tiżgura li l-kwalifiki li jibbenefikaw mir-ikonoxximent awtomatiku jibqgħu allinjati mal-iżviluppi xjentifiċi u tekniċi ġeneralment rikonoxxuti madwar l-UE. Dan il-proċess huwa kruċjali għaż-żamma tal-fiduċja reċiproka bejn l-Istati Membri u għas-salvagwardja tas-saħħa pubblika, tas-sikurezza tal-pazjenti, u tal-kwalità tas-servizzi, filwaqt li jiġi żgurat li r-ikonoxximent awtomatiku jibqa' jirrifletti r-realtajiet professjonali kurrenti aktar milli standards mhux aġġornati.

Il-proċess għall-aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ huwa mfassal biex iqis il-mod kif l-oqfsa legali u l-kurrikuli madwar l-UE jinkorporaw il-progress xjentifiku u tekniċi. Id-Direttiva tirrispetta l-awtonomija tas-sistemi nazzjonali ta' edukazzjoni u ta' taħriġ u d-diversità tal-approċċi ta' taħriġ madwar l-UE. Din tfittex li tirrifletti u takkomoda l-bidliet fil-leġiżlazzjoni tal-Istat Membru aktar milli tisforza l-konformità. Tagħmel dan billi tistabbilixxi r-rekwiżiti minimi ta' taħriġ neċessarji għar-ikonoxximent awtomatiku transfruntier filwaqt li tippermetti lill-Istati Membri jeċċedu jew iżidu dawn ir-rekwiżiti għall-fini tal-edukazzjoni u tat-taħriġ ipprovduti fit-territorju tagħhom skont il-ħtiġijiet speċifiċi u l-kuntesti edukattivi tagħhom. Il-proċess ta' aġġornament jinvolvi valutazzjonijiet tekniċi u xjentifiċi, spiss appoġġati minn studji, konsultazzjonijiet mal-esperti, u kontribut mill-partijiet ikkonċernati bħall-assoċjazzjonijiet professjonali, l-istituzzjonijiet edukattivi, u l-esperti tal-Istati Membri permezz tal-grupp ta' koordinaturi dwar ir-ikonoxximent ta' kwalifiki professjonali.

Id-diskussjonijiet dwar l-aġġornamenti għar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ spiss ikunu kumplessi u tekniċi. Hemm bilanċ kontinwu li jrid jinstab bejn il-facilitazzjoni tal-mobbiltà bl-istabbiliment ta' standard komuni f'livell li jista' jinkiseb u l-iżgurar li r-rekwiżiti minimi ta' taħriġ fid-Direttiva jirriflettu l-Prattiki ġeneralment rikonoxxuti u l-avvanzi teknoloġiċi kurrenti madwar l-Istati Membri. Il-progress xjentifiku wkoll irid

ikun ibbilanċjat mal-istabbiltà legali billi jiġu evitati bidliet frekwenti jew fixkiela li jikkumplikaw l-implimentazzjoni.

Sa issa, ġew adottati atti delegati biex jaġġornaw ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ ibbażati fuq avvanzi xjentifiċi u tekniċi għall-professjonijiet tal-infermiera tal-kura ġenerali, tad-dentisti, tal-ispizjara u tal-kirurgi veterinarji. Il-Kummissjoni kkuntrattat ukoll studju dwar il-professjoni tal-qwiebel. Abbażi tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-konklużjonijiet tiegħu, ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ għall-qwiebel jistgħu jiġu aġġornati wkoll.

Barra minn hekk, aġġornamenti regolari fil-lista ta' evidenza tal-kwalifiki professjonali li jibbenefikaw minn rikonossiment awtomatiku bbażat fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ huma vitali għall-preservazzjoni tal-fiduċja reċiproka fis-sistema. Aġġornamenti bħal dawn isiru wkoll permezz ta' atti delegati u kull bidla fil-lista hija skattata minn notifika tal-IMI minn Stat Membru. Fil-fatt, l-Istati Membri huma obbligati, skont id-Direttiva, jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe bidla fid-dispożizzjonijiet legali, amministrattivi u eżekuttivi nazzjonali tagħhom li jkollha impatt fuq l-evidenza ta' kwalifiki li jibbenefikaw minn rikonossiment awtomatiku, u l-kooperazzjoni f'waqtha tagħhom hija kruċjali għall-funzjonament effiċjenti tas-sistema.

L-opinjoniġiet huma differenti dwar jekk għandhomx jiġu estiżi s-setgħat delegati tal-Kummissjoni għall-aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ skont id-Direttiva. Skont uħud mill-partijiet ikkonċernati, il-possibbiltà eżistenti li d-Direttiva tiġi aġġornata permezz ta' atti delegati għandha tiġi estiża għal aktar elementi tas-sistema ta' rikonossiment awtomatiku biex din issir aktar aġli u tirispondi għaċ-ċirkostanzi li qed jinbidlu. Id-dokument ta' ħidma tal-persunal li jakkumpanja dan ir-rapport jipprovdi aktar informazzjoni intuittiva dwar dan. Jagħti eżempji tal-elementi maġġuri (eż. id-durata tat-taħriġ mediku bażiku) u tal-elementi tekniċi (eż. l-ismijiet ġeneriċi tal-ispeċjalitajiet mediċi) li ma humiex koperti mis-setgħat delegati tal-Kummissjoni. Meta ġew mistoqsija dwar il-possibbiltà ta' estensjoni tas-setgħat delegati tal-Kummissjoni, il-partijiet ikkonċernati jirakkomandaw li l-fokus ikun fuq aġġornamenti tekniċi biss permezz ta' atti delegati filwaqt li tiġi ppreservata l-istabbiltà tal-kontenut ewlieni. Il-maġġoranza ta' dawk ikkonsultati kienu kontra l-użu tas-setgħat delegati biex jiġu emendati elementi sostanzjali (bħad-durata minima tat-taħriġ mediku bażiku) permezz ta' atti delegati⁴³.

⁴³ Il-partijiet ikkonċernati favur l-aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ permezz ta' atti delegati ressuq l-flessibbiltà u t-tempestività bħala argumenti, filwaqt li dawk li huma aktar xettici jenfasizzaw il-ħtieġa tal-istabbiltà fl-istandards u tal-iskrutinju mill-Istati Membri. Aktar informazzjoni dwar il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati rigward l-użu tal-atti delegati għall-aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ hija pprovdata fit-taqsimha 4.3 tad-dokument ta' ħidma tal-persunal.

Mistoqsija separata hija jekk il-proċess kurrenti bbażat fuq l-atti delegati jistax jiġi awtomatizzat. L-awtomatizzazzjoni ta' parti mill-proċess tal-aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ ma hijiex mingħajr riskju. Fil-prinċipju, il-qafas legali jista' jiġi emendat sabiex evidenza ġdida tal-kwalifiki soġġetti għar-rikonoxximent awtomatiku, l-ismijiet tal-istituzzjonijiet li joħroġu t-tali evidenza, id-dati ta' referenza, eċċ., ikunu jistgħu jiżdiedu jew jiġu mmodifikati mill-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri, mingħajr il-ħtieġa ta' pproċessar ta' notifiki permezz tal-IMI, ta' konsultazzjonijiet ma' Stati Membri oħrajn, u ta' tnejn ta' deċiżjonijiet delegati tal-Kummissjoni. Għalkemm proċess ipotetiku bħal dan ikun aktar rapidu, is-sistema preżenti telimina ħafna riskji u żbalji. Waqt li l-mod kurrenti ta' aġġornament tar-rekwiżiti minimi ta' taħriġ jinvolvi riżorsi konsiderevoli, il-verifiki u l-kontrolli inkorporati u l-involviment tal-Istati Membri kollha ġeneralment ikollhom effett pożittiv fuq il-fiduċja reċiproka u fuq id-dipendenza fuq is-sistema ta' rikonoxximent awtomatiku. Għalhekk, l-isforzi jistgħu jiffokaw fuq it-titjib tal-effiċjenza tal-proċessi interni kurrenti aktar milli fuq is-sostituzzjoni sħiħa tagħhom.

5. Diġitalizzazzjoni

Is-sejbiet f'dan ir-rapport jenfasizzaw id-diversi sfidi proċedurali li jaffettwaw l-effiċjenza u l-facilità għall-utent tar-rikonoxximent professjonali. Dawn is-sejbiet huma riflessi fil-feedback tal-partijiet ikkonċernati, fejn individwi, professjonisti, negozji u ċentri ta' assistenza jirrapportaw b'mod konsistenti proċeduri kumplessi u twal, rekwiżiti bbażati fuq il-karta f'xi Stati Membri u disparitajiet kbar fil-proċessi ta' applikazzjoni online.

L-introduzzjoni tal-Karta Professjonali Ewropea (KPE) irrapprezentat pass lejn id-diġitalizzazzjoni bil-ħolqien ta' proċedura elettronika fil-livell tal-UE għas-sottomissjoni tal-applikazzjonijiet⁴⁴. Għall-applikanti, il-vantaġġ ewlieni huwa li l-proċedura toffri proċedura elettronika simplifikata, aktar rapida,⁴⁵ u aktar trasparenti sabiex il-kwalifiki professjonali tagħhom jiġu rrikonoxxuti f'pajjiż ieħor tal-UE. Skont il-konsultazzjonijiet li saru fil-kuntest ta' dan ir-rapport, l-awtoritajiet kompetenti japprezzaw li l-proċedura tnaqqas id-duplikazzjoni amministrattiva, ittejjeb it-trasparenza, u tagħmel il-proċess ġenerali aktar faċli għall-utent, speċjalment għall-applikanti li jiċċaqalqu ripetutament b'mod transfruntier. Issaħħaħ ukoll il-kooperazzjoni amministrattiva permezz tal-IMI, u trawwem komunikazzjoni aktar effiċjenti bejn l-awtoritajiet meta jivverifikaw il-kwalifiki jew l-istatus professjonali.

⁴⁴ Inizjalment, il-KPE kienet ġiet introdotta fl-2016 għal ħames professjonijiet regolati speċifiċi bil-possibbiltà li tiġi estiża għal aktar professjonijiet fil-futur.

⁴⁵ Għaż-żewġ professjonijiet tal-KPE eżaminati fid-dokument ta' hidma tal-persunal, ħafna Stati Membri rrapportaw li l-proċedura titlesta f'inqas minn xahar (ara t-taqsim 6.1).

Madankollu, hemm limitazzjonijiet għall-KPE li jistgħu jingħelbu permezz ta' teknoloġiji diġitali kontemporanji. Xi awtoritajiet kompetenti jirrapportaw li l-KPE tista' tkun kumplessa u kkumplikata biex tiġi operata, b'passi proċedurali li mhux dejjem jiffrankaw il-ħin meta mqabbla mas-sistema ta' rikonoxximent standard ibbażata fuq ir-rekwiżiti minimi ta' taħriġ jew mas-sistema ġenerali. Hemm ukoll kwistjonijiet tekniċi u ta' interoperabbiltà (marbuta ma' livelli mhux uniformi ta' diġitalizzazzjoni bejn l-Istati Membri) li jostakolaw il-funzjonament bla xkiel. Żvantaġġ ulterjuri huwa l-livell baxx ta' sensibilizzazzjoni kemm fost il-professjonisti kif ukoll fost l-awtoritajiet, li jirriżulta f'uzu limitat minkejja l-benefiċċji potenzjali tagħha. Billi l-proċedura la tawtomatizza u lanqas ma tissimplifika l-proċessi għall-konferma tal-awtentività jew għall-klassifikazzjoni tad-dokumenti, din tibqa' wieħed mill-kompiti li jieħu l-aktar ħin biex isir manwalment minn ħafna awtoritajiet kompetenti.

L-IMI, li tnediet fl-2008, għandha rwol ewlieni fil-funzjonament tad-Direttiva. Tiffaċilita l-iskambju online ta' informazzjoni u tan-notifiki bejn l-awtoritajiet kompetenti u l-Kummissjoni. Bħala pjattaforma abilitanti, din weħidha ma tiggarrantix risposti f'waqthom peress li għadha tiddependi mill-kontribut amministrattiv mill-awtoritajiet kompetenti nazzjonali. Il-proċessi tal-IMI huma razzjonalizzati u armonizzati madwar l-UE. Filwaqt li jippermettu s-sottomissjoni ta' dokumenti diġitali, għadhom ma jinkorporawx proċessi awtomatizzati ta' verifika, li jistgħu jkunu diġà disponibbli f'diversi pajjiżi abbażi tal-iżviluppi tekniċi reċenti. Filwaqt li ħafna Stati Membri bdew joffru kanali ta' sottomissjoni diġitali nazzjonali alternattivi b'mod parallel, il-feedback juri li l-proċessi għadhom ma humiex uniformi, u diversi Stati Membri jkomplu jiddependu minn dokumenti stampati u minn proċessi burokratiċi.

Abbażi tal-esperjenzi bil-KPE u bl-IMI, approċċ diġitali aktar unifikat jista' jgħin biex isahħaħ is-salvagwardji u l-fiduċja reċiproka li huma l-bażi tad-Direttiva filwaqt li jtejjeb l-effiċjenza, it-trasparenza u l-esperjenza tal-utent. Il-partijiet ikkonċernati saħqu li l-qafas legali kurrenti, għalkemm huwa flessibbli biżżejjed għal titjib inkrementali, huwa nieqes miċ-ċarezza u mill-ambizzjoni meħtieġa biex jiġi sfruttat bis-sħiħ il-potenzjal tad-diġitalizzazzjoni u tas-simplifikazzjoni, b'diversi kontributi li talbu r-rikonoxximent aktar b'saħħtu tal-kredenzjali diġitali, interoperabbiltà aħjar bejn is-sistemi, pjattaforma elettronika ċentralizzata u pproċessar aktar rapidu. Mill-perspettiva tal-applikant, proċeduri ta' rikonoxximent diġitali elettronici u interoperabbli għalkollox jistgħu jagħmlu l-proċessi ta' rikonoxximent aktar sempliċi, aktar rapidi u aktar prevedibbli. Għall-awtoritajiet kompetenti, id-diġitalizzazzjoni tista' żżid l-effiċjenza, il-konsistenza u l-affidabbiltà tad-data. Għodod bħal dawn jippreservaw ir-responsabbiltà tat-teħid ta' deċiżjonijiet finali tal-awtoritajiet kompetenti filwaqt li jappoġġaw l-akkuratezza u l-effiċjenza. Madankollu, diġitalizzazzjoni effettiva tkun tiddependi mid-disponibbiltà ta' informazzjoni aġġornata u komprensiva dwar il-professjonijiet regolati u l-awtoritajiet

kompetenti, u dan ifisser li jridu jiġu indirizzati l-kwistjonijiet relatati mal-konsistenza tal-informazzjoni deskritti hawn fuq fi 3.1.

6. Konkluzjonijiet

Il-qafas legali li jirregola r-rikonoxximent ta' kwalifiki professjonali fl-UE jaħdem sew b'mod ġenerali. Dan jipprovdni bażi legali ċara għall-mobbiltà, speċjalment f'setturi regolati ħafna u mobbli bħall-kura tas-saħħa, l-ingenierija, l-arkitettura, u l-edukazzjoni. Bl-istabbiliment ta' regoli komuni, id-Direttiva naqqset l-incertezza għall-professionisti li jfittxu li jaħdmu fi Stat Membru ieħor u offriet lill-awtoritajiet ospitanti proċess strutturat għar-rikonoxximent, kif ġie rrikonoxxut b'mod mifrux mill-partijiet ikkonċernati. Bejn l-2020 u l-2024, ittiegħdu madwar 185 000 deċiżjoni għall-fini ta' stabbiliment. Dan il-volum ta' deċiżjonijiet pożittivi, b'aktar minn 140 000 jikkonċernaw setturi essenzjali bħall-kura tas-saħħa u l-edukazzjoni, juri l-appoġġ kruċjali tad-Direttiva għall-mobbiltà professjonali fis-suq uniku.

Iż-żamma tal-fiduċja fis-sistema huwa tal-akbar importanza. L-infurzar rigoruż, l-aġġornamenti kontinwi li jirriflettu l-aħħar żviluppi xjentifiċi u ta' taħriġ, it-taħriġ regolari, il-gwida, il-kondiviżjoni tal-esperjenzi u l-kooperazzjoni amministrattiva b'saħħitha huma essenzjali biex tinzamm din il-fiduċja. Din hija responsabbiltà kongunta tal-Kummissjoni u tal-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri. Iż-żamma ta' din il-fiduċja tiddependi b'mod kruċjali wkoll mill-użu effettiv tal-mekkaniżmu ta' twissija biex tiġi kondiviża informazzjoni kritika dwar professionisti li jistgħu jkunu ta' riskju għas-sikurezza tal-pazjenti u tal-minorenni.

Id-Direttiva wriet li hija flessibbli u ttrrispondi għall-iżviluppi xjentifiċi u ta' taħriġ ġodda fl-Istati Membri. L-għoti tas-setgħa integrat fil-qafas regolatorju ppermetta li jsiru aġġornamenti għar-rekwiziti minimi ta' taħriġ u għal-listi tat-titli professjonali mingħajr il-ħtieġa ta' reviżjonijiet legiżlattivi sħaħ. L-espansjoni tal-użu tagħhom tista' tippermetti li jsiru aġġornamenti aktar rapidi. Madankollu, dan ikun jeħtieġ li jiġi bbilancjat mal-ħidma favur is-simplifikazzjoni ulterjuri, is-sorveljanza legiżlattiva u l-involvement tal-partijiet ikkonċernati biex jiġu ppreservati l-legittimità u l-aċċettazzjoni.

Anki bil-qafas legali fis-seħħ, il-mobbiltà professjonali fis-suq uniku għadha qed tiffaċċja ostakli. Uħud minnhom huma minħabba d-differenzi fl-oqfsa regolatorji nazzjonali u ma jistgħux jiġu solvuti permezz ta' azzjoni regolatorja fil-livell tal-UE biss. Madankollu, taħt ċerti kundizzjonijiet, l-estensjoni tar-rikonoxximent awtomatiku għal professionijiet addizzjonali permezz tal-Oqfsa ta' Taħriġ Komuni tista' tipprovdni soluzzjoni vijabbli għall-futur. Il-ħidma f'dan il-qasam għadha għaddejja bħalissa. Barra minn hekk, għad hemm lok għal titjib tal-provvista ta' informazzjoni konsistenti u affidabbli lill-applikanti u għas-simplifikazzjoni u għar-razzjonalizzazzjoni tal-

proċeduri ta' rikonoxximent permezz ta' interventi mmirati. L-esperjenza tal-professjonisti turi li r-rikonoxximent jista' jibqa' proċess kumpless u li jieħu l-ħin bħala riżultat ta' proċeduri twal, diġitalizzazzjoni mhux uniformi u rekwiżiti kbar ta' dokumentazzjoni.

It-tħaddin tal-potenzjal tad-diġitalizzazzjoni jista' jagħmel il-proċessi ta' rikonoxximent aktar rapidi u inqas ikkumplikati. Bl-isfruttament tal-għodod diġitali, il-proċeduri jistgħu jiġu rrazzjonalizzati, jitnaqqas il-piż amministrattiv, u tiġi pprovduta esperjenza bla xkiel kemm għall-applikanti kif ukoll għall-awtoritajiet kompetenti. Proċeduri elettronici u interoperabbli għalkollox, inkluż l-użu ta' kredenzjali diġitali li jkunu siguri u li jinqraw minn magna, jistgħu jippermettu l-verifika istantanja tal-kwalifiki u jnaqqsu b'mod sinifikanti ż-żminijiet tal-ipproċessar skont id-diversi sistemi ta' rikonoxximent kemm għall-applikanti kif ukoll għall-awtoritajiet kompetenti. Modernizzazzjoni, simplifikazzjoni u implimentazzjoni mtejba bħal dawn mhux biss jindirizzaw l-inefficijenzi kurrenti iżda jwittu t-triq għal sistema ta' rikonoxximent professjonali aktar integrata u reattiva fl-UE. Din hija kruċjali sabiex il-professjonisti mobbli jirnexxu u jgawdu mill-benefiċċji tas-swieq uniċi, il-kumpaniji jaċċessaw it-talent li jeħtieġu, tinfirex l-innovazzjoni, u tizzied il-produttività.